

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

Aika 29.04.2024 15:30 - 18:58
Kaupunginhallitus piti kokoustauon klo 16:55-17:03

Paikka Kaupungintalo, kaupunginhallituksen sali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Hildén Sirkku	puheenjohtaja	
	Aaltonen Kalle	I varapuheenjohtaja	Poistui § 182 käsittelyn aikana klo 18:03
	Ratia Jorma	II varapuheenjohtaja	
	Putula Toni	III varapuheenjohtaja	Poistui esteellisenä § 176 käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 17.25-17.28.
	Lampinen Minna	jäsen	
	Nieminen Erkki	jäsen	Saapui § 166 käsittelyn jälkeen klo 15.38
	Rantanen Ida	jäsen	
	Nieminen Mira	jäsen	
	Kaikkonen Jouni	jäsen	Poistui § 183 käsittelyn jälkeen klo 18.36
	Talja Martti	jäsen	Poistui esteellisenä § 183 käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 18.08-18.14
	Rostedt Juha	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	

Falk Sonja	kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja	Poistui esteellisenä § 183 käsittelyn ja päättöksenteon ajaksi klo 18.08-18.14
Lehto Rami	kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja	Poistui esteellisenä § 183 käsittelyn ja päättöksenteon ajaksi klo 18.08-18.14
Komu Pekka	kaupunginvaltuuston III varapuheenjohtaja	Poistui esteellisenä § 176 käsittelyn ja päättöksenteon ajaksi klo 17.25-17.28. Poistui § 182 käsittelyn aikana klo 18.00
Kyynäräinen Niko Alho Olli	kaupunginjohtaja, esittelijä kaupunkikehitysjohtaja	Poistui § 182 käsittelyn aikana klo 18:00
Alm Sari	konsernipalvelujohtaja	Poistui § 182 käsittelyn aikana klo 18:00
Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	Poistui § 182 käsittelyn aikana klo 18:00
Virkkunen Pekka	lakiasiaintohtaja	Poistui esteellisenä § 173 käsittelyn ja päättöksenteon ajaksi klo 17.23-17.24
Hämäläinen Veera	viestintäjohtaja	Poistui § 183 käsittelyn jälkeen klo 18.34

Tommila Miia-Liina	arkkitehti SAFA	asiantuntijaesittely klo 15.35-16.54, Lahden Keskustavisio 2040
Lindroos Katja	toimitusjohtaja Urban Practice Oy	asiantuntijaesittely klo 15.35-16.54, Lahden Keskustavisio 2040
Niskanen Riitta	hankepäällikkö	asiantuntijaesittely klo 15.35-16:54, Lahden Keskustavisio 2040
Uotila Risto	hallintopäällikkö, pöytäkirjanpitäjä	

Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Valtavaara Anu	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä

Kaupunginhallituksen puolesta

Sirkku Hildén

Risto Uotila

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Ida Rantanen

Martti Talja

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 07.05.2024

Risto Uotila
hallintopäällikkö

§	Otsikko	Sivu
§ 165	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	7
§ 166	Pöytäkirjan tarkastajat	8
§ 167	Konsernipalvelut, rahoituspalvelujen kassaraportti	9
§ 168	Tiedote jaostojen asioista	10
§ 169	Kaupunginvaltuuston 11.3.2024 kokouksessa tehtyjen päätösten laillisuuden tarkastaminen	11
§ 170	Kaupunginhallituksen edustajan määrääminen Lahden seudun jätelautakuntaan	13
§ 171	Äänestysaluejaon muuttaminen Lahden kaupungissa	14
§ 172	Hallintosäännön muuttaminen KV	19
§ 173	Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valitukseen koskien Tapahtuma Lahti Oy:n perustamista	23
§ 174	Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valitukseen, joka koskee kiinteistöjen omistusjärjestelyjä Lahden kaupungin ja Spatium Toimitilat Oy:n välillä	28
§ 175	Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö liittyen valitukseen Lahti Events Oy:n velkojen anteeksiannosta	32
§ 176	Lahden Seudun Kehitys Ladec Oy:n palvelusopimus 2024	37
§ 177	Lahden seudun rakentamisen kiertotalouden klusteri (RAKI-klusteri) -hankkeen hakeminen ja omarahoitusosuuden myöntäminen	43
§ 178	Lahden suunta -työ 2021-2025: Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021-2025 ehdotus	46
§ 179	Kokoomuksen valtuustoryhmän järjestäytyminen KV	84
§ 180	Kaupunginvaltuuston esityslistan toimittaminen varavaltuutetuille v. 2021-2025 KV	86
§ 181	Eron myöntäminen Miina Harmaalalle hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja uuden jäsenen valitseminen KV	90
§ 182	Tiedoksi merkittävät asiat	95

§ 183	Lahden kaupungin lausunto valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien oikaisuvaatimukset vuoden 2024 kunnan peruspalvelujen valtionosuuspäätöksistä	97
-------	---	----

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 12

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 165

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginhallitus päätti ottaa käsiteltäväkseen lisälistalta § 183 ”Lahden kaupungin lausunto valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien oikaisuvaatimukset vuoden 2024 kunnan peruspalvelujen valtionosuuspäätöksistä”.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

nro 12

§ 166

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Ida Rantanen ja Martti Talja.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 12

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 167

Konsernipalvelut, rahoituspalvelujen kassaraportti

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 12

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 168

Tiedote jaostojen asioista

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Jorma Ratian ja elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan Toni Putulan tiedote jaostojen asioista.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 12

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 169

Kaupunginvaltuuston 11.3.2024 kokouksessa tehtyjen päätösten laillisuuden tarkastaminen

639/00.01.01.01/2024

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus toteaa, etteivät kaupunginvaltuuston kokouksessa 11.3.2024 tehdyt päätökset niiden laillisuuden suhteen anna aiheutta huomautuksiin.

Perusteluosa

Kaupunginvaltuuston kokouksesta 11.3.2024 laadittu pöytäkirja on nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.lahti.fi ja luettavissa sähköisessä muodossa Lahti-Pisteen asiakastietokoneelta..

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 170

Kaupunginhallituksen edustajan määrääminen Lahden seudun jätelautakuntaan

1730/00.00.01.06/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Kaupunginhallitus päätti määrätä Erkki Niemisen edustajakseen Lahden seudun jätelautakuntaan toimikauttaan vastaavaksi ajaksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää määrätä uuden edustajan Lahden seudun jätelautakuntaan toimikauttaan vastaavaksi ajaksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus päätti 12.6.2023 (§ 228) määrätä toimikauttaan vastaavaksi ajaksi edustajansa seuraaviin lautakuntiin:

- Sivistyslautakunta, Toni Putula
- Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, Jorma Ratia
- Kaupunkiympäristölautakunta, Minna Lampinen

- Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, Martti Talja
- Lahden seudun jätelautakunta, Toni Putula

Samalla kaupunginhallitus totesi, että kaupunginhallituksen puheenjohtajalla on oikeus olla paikalla kaikissa edellä mainituista lautakuntien kokouksissa. Kaupunginhallituksen päätös on tämän kokousasian liitteenä.

Toni Putula on 18.4.2024 pyytänyt, että hänen tilalleen määrätään uusi edustaja Lahden seudun jätelautakuntaan.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: edustaja, ao. palvelualue, luettelot

Liitteet

- 1 Kh 12.6.2023 § 228 Kaupunginhallituksen edustajien määrääminen lautakuntiin vv. 2023-2025

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 12

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 171

Äänestysaluejaon muuttaminen Lahden kaupungissa

2866/00.00.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Keskusvaalilautakunnan sihteeri Sini Sulka, p. 044 482 6810

Päätös

Kaupunginhallitus jätti asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen äänestysaluejaon muutoksista siten, että Lahdessa on 1.1.2025 alkaen liitteen mukaisesti 23 äänestysaluetta.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää, että ne henkilöt, joita ei ole väestötietojärjestelmässä merkitty minkään kiinteistön kohdalle, kuuluvat äänestysalue 001:n eli Keski-Lahden äänestysalueeseen.”

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Keskusvaalilautakunta, 18.04.2024

§ 26

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Keskusvaalilautakunnan sihteerä Sini Sulka

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee valtuustolle seuraavan esityksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä kaupunginhallituksen esityksen äänestysaluejaon muutoksista siten, että Lahdessa on 1.1.2025 alkaen liitteen mukaisesti 23 äänestysaluetta.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää, että ne henkilöt, joita ei ole väestötietojärjestelmässä merkitty minkään kiinteistön kohdalle, kuuluvat äänestysalue 001:n eli Keski-Lahden äänestysalueeseen.”

Perusteluosa

Vaalilain 8 §:n mukaan *Äänestysalueena* on kunta, jollei sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen. Äänestysalueista päättää valtuusto. Päätöstä tehtäessä on otettava huomioon seuraavan kalenterivuoden alusta voimaan tulevat kuntajaon muutokset. Valtuuston on myös määrättävä, mihin äänestysalueeseen kuuluvat ne henkilöt, joita ei ole väestötietojärjestelmässä merkitty minkään kiinteistön kohdalle.

Päätös äänestysalueista tulee voimaan kalenterivuoden alussa, jos se on tehty ja siitä on ilmoitettu Digi- ja väestötietovirastolle sen määräämällä tavalla viimeistään voimaantuloa edeltävän vuoden elokuussa.

Jos päätös kuntajaon muuttamisesta on tehty äänestysalueista tehdyn päätöksen jälkeen, valtuuston tai, jos muutoksesta on päättänyt ministeriö, kunnanhallituksen on viipymättä tarkistettava äänestysaluejako.

Äänestysalueista tehtyä päätöstä, josta on ilmoitettu Digi- ja väestötietovirastolle, noudatetaan hallinto-oikeudelle tehdystä valituksesta huolimatta, kunnes valitusasia on ratkaistu, jollei hallinto-oikeus toisin määrää. Hallinto-oikeuden valituksesta antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Äänestysaluejakoa on muutettu Lahdessa viimeksi vuonna 2016, kun Lahden ja Nastolan yhdistymishallitus päätti (15.6.2015 § 60), että Lahden kaupungissa on 1.1.2016 alkaen voimassa 32 äänestysaluetta.

Äänestysaluejako suoritettiin tässä vaiheessa vain numeroimalla molemmissa kunnissa voimassa olleet äänestysalueet uudelleen (Lahti 24 + Nastola 8). Tämän jälkeen Nastonharjun äänestysalueet yhdistettiin yhdeksi äänestysalueeksi, jolloin äänestysalueiden määräksi tuli 31.

Vuoden 2024 presidentinvaaleissa Lahdessa oli yhteensä 99 920 äänioikeutettua. Äänioikeutettujen määrä ei nykyisellä äänestysaluejaolla jakaudu tasaisesti, sillä pienimmällä äänestysalueella (025 Pyhtäntaka) äänioikeutettuja oli viime vaaleissa 506, kun esimerkiksi alueella 002 Keskusta äänioikeutettuja oli 5930. Suurimman alueen (001 Keski-Lahti) suurta äänioikeutettujen määrää selittää se, että alueeseen kuuluu ns. erityisryhmät (vailla vakinaista asuntoa olevat sekä hoito- ym. laitoksissa asuvat kuntalaiset sekä ns. poissaoleva väestö, eli ulkomailla vakinaisesti asuvat Suomen kansalaiset). Keski-Lahden äänestysalueella asuu vaalipäivänä vajaa 4000 äänioikeutettua. Äänestysalueilla asuvien äänioikeutettujen määrä vaihtelee siis käytännössä 506:n ja 5930:n välillä.

Äänestysalueita ehdotetaan yhdistettäväksi siten, että äänioikeutettujen määrät olisivat tasaisemmat koko kaupungissa. Minkään yksittäisen äänestysalueen äänestäjämäärät eivät nouse niin suuriksi, että yhdistämisestä aiheutuisi ruuhkia äänestyspaikoille. Tällä hetkellä pienemmillä äänestysalueilla tilanne on ollut pikemminkin päinvastainen, sillä useilla äänestyspaikoilla on ollut hyvin hiljaista vaalipäivän äänestysajan viimeisinä tunteina. Ennakkoäänestys on äänestysmuotona kasvattanut suosiotaan vuodesta toiseen, joten yhä vähemmän äänestäjiä käyttää äänioikeuttaan vaalipäivänä myös Lahdessa (Lähde: Tilastokeskus).

Nastolan äänestysalueet tulevat yhdistämisten myötä maantieteellisesti laajoiksi. Alueiden koot eivät kuitenkaan tule vaikuttamaan paljoakaan äänestysmatkoihin, sillä nykyiset äänestyspaikat ovat hyvin lähekkäin toisiaan. Äänestyspaikat tulevat myös jatkossa pysymään samoina, sillä vartenotettavia muita äänestyspaikkoja yhdistettävillä alueilla ei juurikaan ole. Erstan (026) ja Villähteen (029) äänestyspaikkojen nykyinen etäisyys toisistaan on 3,6 kilometriä. Vastaavasti Kirkonkylän (027) ja Nastonharjun (031) äänestyspaikkojen etäisyys on 2,3 kilometriä ja Uusikylän (028) ja Rakokiven (030) äänestyspaikkojen etäisyys on 2,9 kilometriä.

Mukkulan (007) ja Kilpiäisen (008) äänestyspaikat ovat samassa rakennuksessa, joten niiden yhdistäminen ei aiheuta lainkaan äänestysmatkan pidentymistä. Muiden yhdistettäväksi ehdotettujen alueiden äänestyspaikat ovat eninään 2 kilometrin päässä toisistaan.

Kunnaksen (013) ja Pyhäntaan (025) äänestyspaikkojen välimatka on edellä mainittuja pidempi, mutta Pyhäntaan äänestyspaikkana toiminut Ahtialan koulun Kivijärven toimipiste lakkautetaan vuoden 2024 aikana. Tämän jälkeen alueella ei ole äänestyspaikaksi sopivaa tilaa. Pyhäntakaa ei ole sen

pienestä äänioikeutettujen määrästä johtuen tarkoituksenmukaista pitää omana äänestysalueenaan.

Jokaisella äänestysalueella toimii vaalipäivänä vaalilautakunta, jossa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Alueiden yhdistäminen ei edellytä henkilöstöresurssien lisäämistä nykyisestään millekään muodostuvalle uudelle äänestysalueelle, sillä vaalilautakunnan koot pysyvät samoina. Sen sijaan äänestysalueiden määrän vähentämisellä voidaan vaikuttaa vaalien järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin osana talouden tasapainottamisen toimia. Saavutettavien säästöjen lisäksi äänestysalueiden yhdistämisellä saadaan tehostettua vaalien organisointia.

Muutoksenhaku: Muutoksenhakukielto, Kv: kunnallisvalitus

Toimenpiteet:

Kh: kv, Kv: ote keskusvaalilautakunta, rakennusvalvonta, kirjaamo@dvv.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteet

- 2 Liite 1 Äänestysaluejaon muutosehdotus
- 3 Liite 2 äänestysaluejakomuutosehdotus kartta

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 172

Hallintosäännön muuttaminen KV

1523/00.01.01.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta p. 050 559 4065

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteen mukaiset hallintosäännön yleiset määräykset, kaupunginvaltuustoa koskevat säännöt sekä kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa ja elinvoiman palvelualueita koskevat erillissäännöt toimivaltataulukkoineen,
2. että hallintosäännön muutokset tulevat voimaan 1.6.2024,
3. että elinvoimajohtaja johtaa palvelualuejohtajana elinvoiman palvelualueita 1.6.2024 alkaen, ja
4. lakkauttaa konsernipalvelujohtajan viran 1.6.2024."

Perusteluosa

Hallintosäännön ehdotettua muutosta on käsitelty kaupunginhallituksessa 8.4.2024 (§ 138), jolloin asia palautettiin uudelleen valmisteluun.

Tavoitteena oli, että kaupunkiorganisaatiota arvioitaisiin laajemmin ja hallintosäännöstä päätettäisiin myöhemmin. Hallintosäännön uudistusta on kuitenkin syytä edistää, jotta konsernihallinnon johtamiseen liittyvät määräykset ja käytänteet saadaan ratkaistua pysyväisluonteisesti. Elinvoiman palvelualueen perustaminen on aikataulullisesti tässä vaiheessa tarpeellista erityisesti TE-uudistuksen valmistelun johdosta. Lisäksi kaupungilla on käynnissä taloushallinnon järjestelmän uudistus, johon liittyvät aikataulut edellyttävät talouden organisaatio- ja kustannuspaikkarakenteisiin liittyvien teknis-hallinnollisten muutosten tekemistä ennen kesää. Kaupungin palvelualueiden organisaatioiden ja resurssitarpeiden kokonaisvaltaista tarkastelua jatketaan edelleen ja laajempi toiminnallinen kokonaisuus tuodaan päätettäväksi myöhemmin.

Hallintosäännön organisaatioon liittyvät muutosehdotukset

Konsernihallinnon ja kaupunginjohtajan suorassa alaisuudessa olevaa organisaatiota esitetään muutettavaksi 1.6.2024 alkaen. Muutos edellyttää hallintosäännön muuttamista. Uudistusta on käsitelty työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa ja hyvinvointialueilla annetun lain 4 §:n mukaisesti työnantajan ja henkilöstön välillä yhteistoimintamenettelyssä niiden johtajien/päälliköiden kanssa, joihin muutoksen arvioidaan kohdistuvan. Asiaa on käsitelty myös kaupungin yhteistoimintaryhmässä 25.3.2024.

Esitetyt muutokset ovat nähtävissä liitteessä. Merkittävimmät muutokset kohdistuvat henkilöorganisaatioon:

- konsernipalvelujohtajan viran lakkauttamisen vuoksi konsernipalvelujohtaja poistetaan hallintosäännöstä ja tehtäviä siirretään muille viranhaltijoille

- kaupunginjohtajan sijaiset määrää kaupunginhallitus
- nykyinen konsernihallinnon palvelualue jakautuu elinvoiman palvelualueeseen ja suoraan kaupunginjohtajan johtajan alaisuudessa toimivaan konsernihallinnon vastuualueeseen
- viestintäpalvelut siirtyy konsernihallinnon vastuualueelle, kuten myös Lahden Tilakeskus
- elinvoiman palvelualueita johtaa elinvoimajohtaja
- konsernihallinnon vastuualueen johtajana toimii oman viran ohella kaupunginhallituksen määräämä viranhaltija. Mitä hallintosäännössä määrätään palvelualuejohtajasta, sovelletaan konsernihallinnon johtajaan.
- konserni- ja tilajaoston esittelijänä toimii toimitilajohtajan lisäksi omistajaohjauksen johtaja (nimikemuutos, nykyinen nimike konserniohjauksen päällikkö).

Hallintosäännön muutoksella määrätään, että elinvoiman palvelualueita johtaa 1.6.2024 alkaen elinvoimajohtaja. Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 23 §:n mukaan toistaiseksi voimassa olevaan virkasuhteeseen ottamisesta päättävä kunnan tai hyvinvointialueen viranomainen voi varattuaan viranhaltijalle tilaisuuden tulla kuulluksi päättää, että viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta muutetaan, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Organisaation uudistamista on käsitelty elinvoimajohtaja Elina Laavin kanssa, joka on antanut suostumuksen virantoimitusvelvollisuuden muutokselle. Asiaa on käsitelty myös 31.7.2024 asti viransijaisena toimivan Henna Eskonsipo-Bradshaw:n kanssa.

Muut hallintosäännön muutokset

Lahden kaupungin organisaatio on siirtynyt sukupuolineutraalien tehtävänimikkeiden käyttöön. Hallintosäännössä esimies korvataan esihenkilöllä.

Henkilöstöasioiden toimivaltataulukossa KH:n taseyksiköiden johtajan toimivaltaa on muutettu vastaamaan muiden konsernihallinnon palveluyksiköiden johtajien toimivaltaa. Henkilöstöasioiden toimivaltataulukkoa on muutoin päivitetty vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä ja käytänteitä.

Haasteiden ja tiedonantojen vastaanotto sekä kaupungin edun valvontaa koskevaa 31 § on täsmennetty luettavuuden parantamiseksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: säädöskokoelma

Liitteet

- 4 Hallintosääntö_muutokset näkyvillä_01062024
- 5 Hallintosääntö_yleiset määräykset_valtuustoa koskevat säännöt_kh konsernihallinto
elinvoima erillissäännöt

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 173

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valitukseen koskien Tapahtuma Lahti Oy:n perustamista

5373/00.00.02.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Konserniohjauksen päällikkö, Veli-Pekka Ignatius, 044 7161895

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan perusteluosassa esitetyn.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Lakiasiaainjohtaja Virkkunen ilmoitti olevansa esteellinen. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 5 kohdan perusteella. Virkkunen poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Perusteluosa

Hämeenlinnan hallinto-oikeus kehottaa antamaan lausunnon asian liitteenä olevan valituksen johdosta sekä liittämään asiakirjoihin jäljennökset valituksenalaisen päätöksen perusteena olevista asiakirjoista.

Lausunnossa tulee antaa selostus asiasta, vastata oikeudenkäynnin osapuolten esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausua esitetystä selvityksestä. Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 3.5.2024.

Valituksen tekijät hakevat muutosta Lahden kaupunginhallituksen päätökseen 4.3.2024 § 96, jolla kaupunginhallitus oli hylännyt oikaisuvaatimuksen kaupunginhallituksen 18.12.2023 tekemästä päätöksestä § 444. Kyseinen päätös koski tapahtuma-alan yhtiöjärjestelyjä Lahti-konsernissa. Valituksen tekijät vaativat päätösten kumoamista kokonaisuudessaan ja päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä, koska ilman sitä valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi. Lisäksi he vaativat oikeudenkäyntikulujensa korvaamista. Perusteena päätösten kumoamiselle on kielletty EU:n valtiontuki. Valittajien mukaan päätöksellä annetaan valikoivaa etua Tapahtuma Lahti Oy:lle ja sillä vääristellään kilpailua.

Jotta kyseessä voisi olla EU:n valtiontukisäännösten mukainen valtiontuki, tulee valtiontuelle asetettujen kriteereiden täytyä: julkisia varoja kanavoidaan yrityksiin eli taloudelliseen toimintaan, tämä taloudellinen etu on valikoiva, toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua, ja se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Komission tiedonannon (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuen käsitteestä, 2016/C 262/01) mukaan perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu etu on mikä tahansa taloudellinen hyöty, jota yritys ei olisi voinut saada tavanomaisissa markkinaolosuhteissa, toisin sanoen ilman valtion toimenpidettä. Edusta on kyse aina, kun yrityksen taloudellinen tilanne paranee sellaisen valtion toimenpiteen johdosta, jonka ehdot poikkeavat

tavanomaisista markkinaehdoista. Näin ollen markkinaehtoiset toimenpiteet eivät EU:n valtiontukisääntöjen alla muodosta tukea.

Niin sanottu markkinataloustoimijaperiaate on vahvistettu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä ja sitä on käsitelty valtiontukea koskevassa tiedonannossa. Markkinaehtoisuuden arvioinnissa on valituksen kohteena olevassa tapauksessa kyse siitä, onko Laden kaupungin tekemä 2,8 miljoonan euron sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahastosijoitus Tapahtuma Lahti Oy:öön (nyk. Eventum Lahti Oy) markkinaehtoinen. Tiedonannon 101 kohdan mukaan markkinaehtoisten mukaisuus voidaan määrittää yleisesti hyväksytyn vakimuotoisen arviointimenetelmän perusteella. Tiedonannon mukaan sopiva arviointimenetelmä voi riippua markkinatilanteesta, tietojen saatavuudesta tai transaktiolajista.

Kaupunki on perustellut päätöksen markkinaehtoisuutta sillä, että yhtiö tavoittelee pitkällä aikavälillä konsernin keskimääräistä tuottoa suurempaa tuottoa ja lyhyellä sekä keskipitkällä aikavälillä konsernin keskimääräistä tuottoa. Lahti-konsernin yhtiöt ovat tuottaneet omistajalleen vuosina 2021-2022 1,4-3,4%. Päätöksen liitteenä olevassa valtiontuki- ja kilpailuneutraliteettitarkastelussa todetaan, että yhtiön perustaminen ei ole kiellettyä valtiontukea, koska yksityinen toimija toteuttaisi samankaltaisen toimenpiteen perustaessaan uuden yhtiön. Toimenpide ei vaaranna kaupungin lakisääteisten tehtävien hoitoa eikä kasvata merkittävästi kaupungin riskiä.

Yhtiö toimii markkinaehtoisesti eikä sen toimintaan sisälly kunnan lakisääteisiä tehtäviä, kuten kulttuuriperinnön vaalimiseen liittyviä tehtäviä.

Vielä on syytä todeta, että itse päätöksessä Kaupunginhallitus päätti

- perustaa Tapahtuma Lahti Oy:n

- hyväksyä yhtiön perustamisasiakirjan
- valita Tapahtuma Lahti Oy:n hallituksen
- nimetä yhtiölle toimitusjohtajan
- päätti hallituksen palkkioista
- päätti merkitä 1000 osaketta
- päätti tehdä SVOP-rahastosijoituksen
- päätti oikeuttaa kaupunginjohtajan tekemään pienimuotoisia muutoksia nyt päätettyihin asiakirjoihin

Päätöksenteon tueksi Lahden kaupunki on teettänyt asiantuntija-arvion KPMG Oy Ab:lta oman pääoman ehtoisen sijoituksen markkinaehtoisuudesta. Oman pääoman ehtoisen sijoituksen osalta kyseessä ei ole SEUT 107(1) artiklan tarkoittama valtiontuki, mikäli vastaavan kokoinen, tavanomaisissa markkinatalouden olosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja olisi tehnyt kyseisen sijoituksen samoissa olosuhteissa. Asiantuntija-arviossa todetaan, että tämä on osoitettava joko yksityisten sijoittajien merkittävällä osallistumisella rahoitukseen tasavertaisesti (pari passu) yhdessä viranomaisten kanssa ja/tai järkevällä (ulkopuolisten asiantuntijoiden vahvistamalla) liiketoimintasuunnitelmalla, joka osoittaa, että investointi antaa sijoittajalle riittävän tuottoasteen, joka vastaa yksityisen sijoittajan odottamaa tuottoastetta. Lahden kaupungin tilaamassa ulkopuolisessa asiantuntija-arviossa esitetään, että 3,8 M€:n suuruinen sijoitus edellyttää pitkällä aikavälillä noin 8–12 % käyttökatemarginaalia käytetyistä oletuksista riippuen (mm. yhtiön minimikassatarve, käyttökatekehitys vuosina 2024–2029, mahdollinen pääomanpalautus toiminnan tasaantuessa esim. viiden ensimmäisen toimintavuoden jälkeen). Yhtiön liiketoimintasuunnitelma on muodostettu tämän periaatteen pohjalle. Arviossa todetaan, että reunaehtojen

täyttyessä pääomitus voidaan katsoa sellaiseksi, jonka markkinatoimija vastaavassa tilanteessa rationaalisesti toimiessaan olisi valmis tekemään.

Koska kyseessä on markkinaehtoinen toimenpide, joka ei ole EU:n valtioneukisääntöjen vastainen, tulee valitus hylätä. Näin ollen tulee myös valittajien pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Eventum Lahti Oy

Liitteet

- 6 Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö, kaupunginhallituksen päätös 4.3.2024 § 96, vastaus o_suojattu
- 7 Kunnallisvalitus Lahden kaupunginhallituksen päätös 18.12.2023 § 444 ja 4.3.2024 § 96, Tapahtuma-ala_suojattu
- 8 Ei-julkinen asiakirja
- 9 Ei-julkinen asiakirja

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 174

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö valitukseen, joka koskee kiinteistöjen omistusjärjestelyjä Lahden kaupungin ja Spatium Toimitilat Oy:n välillä

4817/00.00.02.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Konserniohjauksen asiantuntija, Sanna Haarala, 044 4826 426

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan perusteluosassa esitetyn.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Valituksen tekijät ovat katsoneet valituksessaan, että konserni- ja tilajaoston sekä kaupunginhallituksen päätökset sisältävät kiellettyä valtiontukea ja ne tulisi siitä syystä kumota. Valituksen mukaan messuhallin ostamisessa on kyse valikoivan edun antamisesta kaupungin omistamalle Spatium Toimitilat Oy:lle ja kilpailun vääristämisestä.

Jotta kyseessä voisi olla EU:n valtiontukisäännösten mukainen valtiontuki, tulee valtiontuelle asetettujen kriteereiden täyttyä: julkisia varoja

kanavoidaan yrityksiin eli taloudelliseen toimintaan, tämä taloudellinen etu on valikoiva, toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua, ja se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Komission tiedonannon (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuen käsitteestä, 2016/C 262/01) mukaan perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu etu on mikä tahansa taloudellinen hyöty, jota yritys ei olisi voinut saada tavanomaisissa markkinaolosuhteissa, toisin sanoen ilman valtion toimenpidettä. Edusta on kyse aina, kun yrityksen taloudellinen tilanne paranee sellaisen valtion toimenpiteen johdosta, jonka ehdot poikkeavat tavanomaisista markkinaehdoista. Näin ollen markkinaehtoiset toimenpiteet eivät EU:n valtiontukisääntöjen alla muodosta tukea.

Niin sanottu markkinataloustoimijaperiaate on vahvistettu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä ja sitä on käsitelty valtiontukea koskevassa tiedonannossa. Markkinaehtoisuuden arvioinnissa on valituksen kohteena olevassa tapauksessa kyse siitä, ovatko Lahden kaupungin maksama kauppahinta ja kaupan muut ehdot olleet markkinaehtoisia. Tiedonannon 101 kohdan mukaan markkinaehtojen mukaisuus voidaan määrittää yleisesti hyväksytyn vakiomuotoisen arviointimenetelmän perusteella. Tiedonannon mukaan sopiva arviointimenetelmä voi riippua markkinatilanteesta, tietojen saatavuudesta tai transaktiolajista. Kun on kyse maakaupoista, riippumattoman asiantuntijan markkina-arvon vahvistamiseksi ennen myyntineuvotteluja antama arvio, joka perustuu yleisesti hyväksyttyihin markkinaindikaattoreihin ja arvostusstandardeihin, on periaatteessa riittävä (kohta 103).

Kuntalain 130 §:ssä säädetään kunnan omistaman kiinteistön luovutuksen tai vuokrasopimuksen markkinaehtoisuuden sääntelystä ja siitä voidaan

hakea tulkinta-apua myös rakennusten ostamiselle. Kuntalain 130 §:n 2 momentin mukaan kunnan luovuttaessa tai antaessa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi omistamansa kiinteistön ilman 1 momentin mukaista tarjouskilpailua, puolueettoman arvioijan on arvioitava kiinteistön markkina-arvo tai markkinaperusteinen vuokrataso.

Kaupunki on selvittänyt kaupan markkinaehtoisuutta hankkimalla tammikuussa 2024 kaksi toisistaan riippumatonta arviokirjaa, joiden perusteella kauppahintaan on päädytty. Saatuja selvityksiä voidaan pitää riittävänä osoituksena kaupan markkinaehtoisuudesta, etenkin kun arviot ovat hyvin lähellä toisiaan. Kyseessä voisi olla tuki ainoastaan siinä tapauksessa, että kauppahinta olisi selkeästi ylittänyt saadut riippumattomat arviot tai jos kaupan ehdot olisivat sisältäneet muutoin jotain tukielementtejä. Tästä syystä kaupunginhallitus katsoo, että valitus tulee hylätä perusteettomana. Valittajien tulee pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Spatium Toimitilat Oy

Liitteet

- 10 Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö, kaupunginhallituksen päätös 4.3.2024 § 97, Kiinteistö (2)_suojattu

- 11 Valitus - Kunnallisvalitus Lahden kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaoston päätös

22.1.2024 § 4 (1)

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 175

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö liittyen valitukseen Lahti Events Oy:n velkojen anteeksiannosta

4183/00.00.02.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Konserniohjauksen päällikkö, Veli-Pekka Ignatius, 0447161895

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää lausuntonaan perusteluosassa esitetyn.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Oikaisuvaatimuksen tekijät vaativat, että kaupunginhallitus kumoaa päätöksensä 4.12.2023 § 410 ja 4.3.2024 § 95 siltä osin kuin ne koskevat velkojen anteeksiantamista Lahti Events Oy:lle. Oikaisuvaatimuksen tekijöiden perusteena on kielletty EU:n valtiontuki. Oikaisuvaatimuksen tekijät perustelevat, että toimenpiteellä annetaan valikoivaa etua Lahti Events Oy:lle ja vääristetään kilpailua. Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijät

perustelevat kiellettyä valtiontukea, että Lahti Events Oy toimii samoilla markkinoilla kuin monet yksityiset toimijat.

Oikaisuvaatimuksen tekijät viittaavat myös intressijääviyteen päätöksenteossa nimeten tältä osin konsernipalvelujohtaja Mika Mäkisen ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sirkku Hildénin. Oikaisuvaatimuksen tekijöiden perusteena on, että päätöksentekijälle on odotettavissa erityistä hyötyä asian ratkaisussa.

Lahti Events Oy joutui taloudellisiin vaikeuksiin Kymiring Oy:n osoittautuessa kykenemättömäksi järjestää MotoGP osakilpailu omistamallaan moottoriradalla litissä. Lahden kaupungin konserni- ja tilajaos kokouksessaan 19.7.2022 § 79 esitti kaupunginhallitukselle, että selvitysten jälkeen Lahti Events Oy:n toiminta lakkaa.

Koko Lahti Oy:n hallitus kokoontui 10.1.2023 päättämään esityksestä liittyen Lahti Events Oy:n tulevaisuudesta Lahden kaupunginhallitukselle. Yhtiön hallituksen esitys oli, että yhtiön toiminta lakkaa ja yhtiö puretaan selvitystilan kautta. Kaupunginhallitus kokoontui 16.1.2023 ja päätti Koko Lahti Oy:n hallituksen esityksen mukaisesti purkaa yhtiö selvitystilan kautta. Lahti Events Oy:n hallitus päätti kutsua yhtiökokouksen koolle, jossa päätettiin yhtiön asettamisesta selvitystilaan. Yhtiö asetettiin selvitystilaan 27.2.2023.

Lahti Events Oy on asetettu selvitystilaan 27.02.2023. Selvitysmies on hakenut julkisen haasteen yhtiön velkojille. Julkisen haasteen määräpäivä oli 3.7.2023. euroa. Määräpäivä saatavien ilmoittamiselle on ollut 3.7.2023, mihin mennessä saatavansa ovat ilmoittaneet Patentti- ja rekisterihallituksen selvitysmiehelle toimittaman tiedonannon perusteella:

- Työllisyysrahasto, saatava 15,00 €;
- KOKO Lahti Oy, saatava 143.805,66 €;

- Lahden kaupunki, saatava 6.913.383,33 €;
- Verohallinto, saatava 4.200,00 €; ja
- LähiTapiola Vellamo Keskinäinen Vakuutusyhtiö, saatava 103,87 €.

Merkittävimmät velkojat ovat emoyhtiö Koko Lahti Oy ja omistaja Lahden kaupunki. Kaupungin laina on alaskirjattu Lahden kaupunginhallituksen kokouksessa 16.1.2023 § 15.

Koska Lahti Events Oy:llä ei ole ollut liiketoimintaa kesän 2022 jälkeen ja yhtiö on päätetty purkaa ja se on selvitystilassa, kaupunki katsoo, että kyseessä ei ole kielletty valtiontuki. Lisäksi päätöksentekijöille ei ole odotettavissa erityistä hyötyä asian ratkaisussa.

Intressijääviysväitteeseen voidaan todeta, että syyttäjä on tehnyt syyttämättäjäättämisspäättöksen Mika Mäkisen osalta ja asia voidaan katsoa tältä osin loppuun käsitellyksi. Muilta osin oikaisuvaatimuksen tekijät eivät ole perustelleet väitteitään intressijääviydestä.

Lahti Events Oy:n tilinpäätöksessä todetaan seuraavat olennaiset tapahtumat tilikauden aikana. Lahti Events Oy:n ajautui vuoden 2022 aikana vakaviin talousongelmiin johtuen KymiRing-yhteistyöstä.

Heinäkuussa 2022 saadun omistajaohjauksen mukaan yhtiön toiminta nykymuodossaan tulee päättymään. Yhtiön voimassa olevat sopimukset projekteista MXGP sekä UCI ja henkilökunta 4 henkilöä siirrettiin 1.2.2023 alkaen emoyhtiöön. Henkilöstö siirtyi vanhoina työntekijöinä. Yhtiön toimitilat on irtisanottu ja vuokrasopimukset päättyivät irtisanomisajan puitteissa 31.5.2023. Lahti Events Oy:n saatavat Suomen Hiihtoliitolta, yhteensä 1.907.418,98 eur on siirretty 23.2.2023 emoyhtiö KOKO Lahti Oy:lle. Yhtiökokous asetti Lahti Events Oy:n selvitystilaan 27.2.2023. Selvityshenkilöksi valittiin yhtiön asianajaja Tomi Merenheimo,

Asianajotoimisto Magnusson Oy. Selvitysmies on hakenut julkisen haasteen Yhtiön velkojille. Julkisen haasteen määräpäivä oli 3.7.2023. Selvitysmies on toimittanut tiedon julkisesta haasteesta sekä julkisesta haasteesta annetun lain 3 §:ssä tarkoitetusta luettelosta siinä mainituille tahoille 2.6.2023. KOKO Lahti Oy:n hallitus päätti 17.8.2023 jatkaa yksimielisesti Lahti Events Oy:n selvitystilaa. Lahden kaupunki, konserni- ja tilajaosto antoi 11.9.2023 omistajapoliittisen ohjauksen KOKO Lahti Oy:lle, että sen tulee teettää erityinen tarkastus liittyen tehtyihin rahasiirtoihin Kymiring Oy:n, Kymiring Events Oy:n ja Lahti Events Oy:n välillä. Erityinen tarkastus on tehty syys-lokakuun vaihteessa ja tarkastusraportti on toimitettu konserni- ja tilajaostolle. Lahden kaupunginhallitus teki päätöksen 4.12.2023 antaa anteeksi Lahti Events Oy:n velat korkosaatavineen sekä yhtiölle myönnetyn luottolimiitin korkosaatavineen. Kaupunginhallitus päätti myös, että Lahti Events Oy tulee purkaa viivytyksettä. Kaupunginhallituksen päätöksestä koskien velkojen anteeksiantamista on tehty oikaisuvaatimus. KOKO Lahti Oy:n hallitus teki Lahden kaupunginhallituksen 4.12.2023 antaman omistajapoliittisen ohjeen pohjalta päätöksen 16.1.2024 antaa anteeksi Lahti Events Oy:n velat.

Koska valittajien valitus tulisi hylätä, tulee heidän myös pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 12

Toimenpiteet

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Koko Lahti Oy

Liitteet

- 1 Ei-julkinen asiakirja
- 2
- 13 Kunnallisvalitus, Lahden kaupunginhallituksen päätökset 4.12.2023 § 410 ja 4.3.2024 § 95
(henkilötiedot peitetty)

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 176

Lahden Seudun Kehitys Ladec Oy:n palvelusopimus 2024

5558/00.05.01.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Elinvoimajohtaja Henna Eskonsipo-Bradshaw, p. 044 482 0838

Elinkeinopäällikkö Miikka Venäläinen, p. 044 018 7378

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteen 1 mukaisen sopimuksen ja liitteen 2 mukaisen palvelusisällön vuodelle 2024 Lahden Seudun Kehitys Ladec Oy:n kanssa. Lisäksi kaupunginhallitus osoittaa palvelusopimuksen yhteydessä suurten elinvoima- ja kaupunkikehityshankkeiden edistämiseen 75 000 € erillisrahoituksen vuodelle 2024 sekä 150 000 € erillisrahoituksen vuosille 2025–2027 edellyttäen, että summa sisältyy valtuuston kullekin vuodelle hyväksymään talousarvioon sekä valtuuttaa elinvoimajohtajan allekirjoittamaan sopimukset.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta

heti ja oikeuttaa panemaan päätöksen täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Käsittely

Kaupunginvaltuuston III varapuheenjohtaja Komu ilmoitti olevansa esteellinen. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 4 kohdan perusteella. Komu poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunginhallituksen III varapuheenjohtaja Putula ilmoitti olevansa esteellinen. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 7 kohdan perusteella. Putula poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Perusteluosa

Lahden kaupunginhallitus hyväksyi 4.6.2018 (§ 161) Lahden Seudun Kehitys Ladec Oy:n uuden rahoittajasopimuksen. Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että Lahti ostaa rahoittajasopimuksen mukaisen perusrahoituksen lisäksi Ladecilta kaupungin strategisten teemojen ja aluekehityskohteiden kehittämiseen liittyvää palvelua noin 200.000 eurolla vuodessa ja että asiasta solmitaan erillinen sopimus Lahden kaupungin ja Ladecin välillä. Aiempi sopimus oli voimassa 2019–2020 ja sopimus on päivitetty vuoden 2021 maaliskuussa (Liite 1). Sopimus on voimassa toistaiseksi ja se voidaan irtisanoa samoilla ehdoilla kuin varsinainen rahoittajasopimus. Sopimuksen piiriin kuuluvat Ladecin toiminnan painopisteet määritellään vuosittain sopimusta täydentävällä liitteellä, jonka sisältö on valmisteltu yhteistyössä Lahden elinvoima- ja työllisyyspalvelujen sekä Ladecin kanssa (liite 2). Vuoden 2023 osalta palvelusopimuksen arvoa korotettiin 50 000 €, jotta Ladec pystyy tehokkaammin tukemaan mm. Lahden seudun elintarvikealan kehittämistä.

Vuodelle 2024 palvelusopimuksen arvo on 325 000 €, josta erillisrahoituksen osuus on 75 000 €. Lisämäärärahalla Ladec kohdentaa erillisen henkilöresurssin Lahden kaupungin suurten elinvoima- ja kaupunkikehityshankkeiden koordinointiin. Lisäksi määräraha kattaa Nostavan alueen Green Logistics & Technology Park -hankkeeseen liittyvän kuntarahaosuuden. Suurten elinvoima- ja kaupunkikehityshankkeiden edistämiseksi Lahden kaupunki myös sitoutuu 150 000 € vuotuisen erillisrahoitukseen vuosille 2025-2027.

Palvelusopimuksen sisältö

A) Strategiset teemat sekä kehitys- ja investointikohteet

LADEC tukee Lahden kaupungin vetovoiman ja elinkeinoelämän kasvun kannalta merkittävien strategisten teemojen kehittämistä ensisijaisesti yritysrajoissa. Valitut strategiset teemat sekä kehitys- ja investointihankkeet perustuvat Lahden kaupungin strategiaan, maakunnan älykkään erikoistumisen strategiaan sekä kaupungin ja maakunnan yhteiseen edunvalvontaohjelmaan.

1. Lahden kaupungin strategiaa tukevat yritysklusterit ja -ekosysteemit

LADEC koordinoi ja kehittää tunnistettuja yritysklustereita ja -ekosysteemejä, edistää yhdessä kaupungin kanssa niihin liittyviä investointeja ja vetovoimatekijöitä sekä tekee tiivistä yhteistyötä korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa tutkimuksen, koulutuksen ja tki-toiminnan vahvistamiseksi. LADEC vastaa myös ekosysteemeihin liittyvästä investoinnista ja sijoittumispalvelusta.

Vuoden 2024 painopisteet ovat:

Elintarviketeollisuus

- Lahti vahvistaa asemaansa kansallisesti merkittävänä elintarviketeollisuuden ja -osaamisen keskittymänä. LADEC ottaa Päijät-Hämeen Viljaklusterin koordinoinnin lisäksi aiempaa aktiivisemman roolin alueen elintarvikekeskittymän kehittämisessä ja kasvattamisessa sekä uusien teollisten investointien houkuttelussa Lahteen. Tätä tehdään tiiviissä yhteistyössä alan tutkimusta ja koulutusta sekä kansallista ruokakampusta kehittävien korkeakoulujen kanssa. Palvelusopimus mahdollistaa tähän työhön nimetyn erillisen henkilön resursoinnin sekä hankkeistuksen.

Sähköisen liikenteen klusteri Lahti GEM

- LADEC koordinoi ja kehittää Lahden seudun sähköisen liikenteen klusteria sekä tukee Lahden kaupunkia sähköisen liikenteen edelläkävijähankkeiden käynnistämisessä ja toteuttamisessa. Tähän sisältyy myös vedyn tuotantoon ja hyödyntämiseen liittyvien kehityshankkeiden ja investointien tukeminen.

Lahti Sports Hub -ekosysteemi

- LADEC koordinoi ja kehittää Lahti Sports Hub -ekosysteemiä ja Lahden profiloitumista urheiluliiketoiminnan ja -osaamisen kansainvälisenä keskuksena.

Vastuullisuus ja kiertotalous

- 1. LADEC jatkaa osaltaan Lahden ympäristöpääkaupunkivuoden perintöä kehittämällä alueen kiertotalousliiketoimintaa ja -osaamista yhteistyössä korkeakoulujen kanssa. LADEC tukee alueen yrityksiä ympäristö- ja vastuullisuusasioiden hyödyntämisessä liiketoiminnassaan, mm. Lahden kaupungin ilmastokumppanuuden avulla.
- 2. Osallistuminen yritysalueiden kehittämiseen
LADEC tukee kaupunkia keskeisten yritysalueiden suunnittelussa ja kehittämisessä erityisesti yritysten tulevaisuuden tarpeiden ja investoinnin toiminnan vaatimusten näkökulmasta. Vuonna 2024 LADEC toimii Niemen alueen kehittämisryhmän kokoonkutsujana, kehittää maakunnallisesti merkittävää Nostavan kiertotalous- ja logistiikka-aluetta yhteistyössä Lahden

ja Hollolan kanssa ja osallistuu lisäksi Pippo-Kujalan, Jokimaan ja Nastolan yritysalueiden kehittämiseen.

3. Lahden kaupungin suurten elinvoima- ja kaupunkikehityshankkeiden koordinaatio

LADEC tukee Lahden kaupunkia alueen elinvoiman ja vetovoiman kannalta merkittävien investointihankkeiden toteuttamisessa. LADEC koordinoi nimettyjen investointihankkeiden konseptointia, yksityisen ja julkisen rahoituksen kokoamista sekä hankkeiden eteenpäin vientiä yhteistyössä Lahden kaupungin sekä muiden sidosryhmien, yritysten ja investorien kanssa.

LADECin koordinoimat suurhankkeet vuosina 2024-27:

- Niemen alue ja kampusratkaisujen kehityskokonaisuus
- Urheilun ja vapaa-ajan investoinnit

B) Muut erikseen sovittavat asiat

1. Strategiset kasvukumppanuudet alueen kärki- ja kasvuyritysten kanssa
LADEC ja Lahden kaupunki kehittävät yhdessä ns. strategisten kasvukumppanuuksien mallia tukemaan alueella toimivien ja sijoittuvien, merkittävästi työllistävien yritysten kasvua pitkällä aikajänteellä.
Kasvukumppanuuksien avulla pyritään tunnistamaan ja huomioimaan ennakoivasti yrityksen kasvun kannalta keskeiset tarpeet mm. kaavoituksen, infran, työvoiman saatavuuden ja alihankintaverkostojen näkökulmasta.

2. Työvoiman saatavuus

LADEC tukee yritysten työvoiman saatavuutta, työllisyyden edistämistä ja kohtaantohaasteiden ratkaisemista tekemällä tiivistä yhteistyötä ja yhteiskehittämistä Lahden kaupungin työllisyyspalveluiden sekä työllisyyden kuntakokeilun kanssa. LADEC tunnistaa ja välittää eteenpäin yritysten työvoimatarpeita, neuvoo yrittäjyyttä suunnittelevia henkilöasiakkaita sekä antaa starttirahalausunnot (kuntakokeilun henkilöstön ohjaukseen perustuen).

LADEC osallistuu myös alueen korkeakoulujen ja yrityselämän yhteiseen Tulevaisuuden osaajat -ohjelmaan.

TE-uudistus ja TE-palvelujen siirto kuntiin vuoden 2025 alussa
TE-palvelujen siirto kuntiin tulee vahvistamaan kuntien roolia osaavan työvoiman välittäjänä ja sekä alueen elinvoiman rakentajana. LADEC tulee osallistumaan yhdessä kuntien sekä tulevien työvoimaviranomaisten kanssa työnantaja- ja yrityspalvelujen kokonaisuuden kehittämiseen ja rakentamiseen sekä sujuvien asiakaspolkujen takaamiseen tulevaisuudessa niin, että palvelun saa joustavasti ja tieto palvelutarpeesta kulkee sujuvasti LADECin ja työvoimaviranomaisen välillä.

3. Lahden kaupungin yrityspalveluseteli
Yrityspalvelusetelin toteuttamista jatketaan Lahden kaupungin ja LADECin yhteistyönä.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Tomi Tura

Tiedoksi: Talouspalvelut

Liitteet

- 14 Liite1_toistaiseksi voimassa oleva sopimus ostopalveluista
- 15 Lahti ja LADEC_ostopalvelusopimuksen liite_2024

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 177

Lahden seudun rakentamisen kiertotalouden klusteri (RAKI-klusteri) -hankkeen hakeminen ja omarahoitusosuuden myöntäminen

1994/02.02.00.03/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Projektipäällikkö, Juha Kapanen, p. 044 483 1704

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että Lahden kaupunki hakee Uudenmaan liitolta Lahden seudun rakentamisen kiertotalouden klusteri (RAKI-klusteri) -hanketta 30.4.2024 päättyvässä EAKR-hankehaussa, joka toteuttaa Lahden kaupungin ja valtion välistä ekosysteemisopimusta hiilineutraalin rakentamisen saralla.

Mikäli hanke saa rahoituksen, Lahden kaupungin omarahoitusosuus (enintään 225 000 €) katetaan elinvoima- ja työllisyyspalveluiden kustannuspaikalta 101014039 Sisäiset projektit.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti ja oikeuttaa panemaan päätöksen täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Käsittely:

Asiaan oli jaettu seuraava muutosmoniste:

”Perusteluosan sanamuodoista poiketen, Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy ei osallistu hankehakemukseen osatoteuttajana. Ladec tukee hanketta aktiivisesti osana rooliaan kiertotalouden alueellisessa liiketoimintakehittämisessä.”

Perusteluosa

Lahti on profiloitunut kiertotalouden edelläkävijäkaupunkina. Teema on konkreettisesti edistetty Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus -hankkeella sekä parhaillaan käynnissä olevalla Hiilineutraalin rakentamisen innovaatioverkosto -hankkeella. Työn tuloksena on tunnistettu selkeä tarve rakentamisen kiertotalouteen liittyvän klusterin perustamiselle.

Elinvoima- ja työllisyyspalvelut on hakemassa 30.4. päättyvässä ekosysteemisopimuksen mukaisessa EAKR-haussa Lahden seudun rakentamisen kiertotalouden klusteri -hanketta. Hankkeen tavoitteena on:

- Yhdistää alueen eri hankkeet ja toimijat, joiden avulla luodaan uutta liiketoimintaa sekä työ- ja opiskelumahdollisuuksia.
- Tukea alueen toimijoiden kykyä varautua vihreän siirtymän tuleviin vaatimuksiin (mm. rakentamislaki 1/25, EU-taksonomia, EPBD ja EED siirtymä)
- Kiihdyttää teeman mukaisia investointeja sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa Lahden alueelle.
- Vauhdittaa uuden, innovatiivisen liiketoiminnan syntymistä ja sijoittumista alueelle.
- Edistää alan toimijoiden yhteistyöllä laadukkaita materiaalikiertoja, jotka liittyvät arvoketjupohjaiseen liiketoimintaan.

- Vaikuttaa julkisyhteisöiden ja yksityisten kiinteistöomistajien purku-urakoiden kiertotaloutta edistäviin kilpailuskriteereihin, koska tilaajat saavat selkeää kustannushyötyä, jos urakoihin sisällytetään uudelleenkäyttövelvoite.
- Luoda toimintamalleja ja alustoja purkujätteen uudelleenkäytön tehostamiseen ja jätemäärien vähentämiseen.
- Lisätä yritysten osaamista uusioraaka-aineiden kaupallistamiseen ja käyttöönottoon tuotevalmistuksessa.
- Kehittää teeman alueellista osaamista ja toimintaedellytyksiä samalla luoden alueelle liiketoiminnallisista vetovoimaa.

Hankkeen osatoteuttajana toimii Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy, jolla on merkittävä rooli ekosysteemin rakentamisessa sekä alan toimijoiden sijoittumisissa Lahden alueelle.

Hankkeen avulla resurssoidaan Lahden kaupungille 2 hankehenkilöä sekä katetaan 50 % Ladecin kiertotalouden asiantuntijan palkkakustannuksista. Hankkeen arvioitu toteutusaika on 1.9.2024-31.8.2027 ja kokonaisbudjetti noin 555 000 €, josta Lahden kaupungin omarahoitusosuus 40 % eli 225 000 € jakautuen vuosille 2024-2027.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Tiedoksi: Juha Kapanen, Maija Laine

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 12

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 178

Lahden suunta -työ 2021-2025: Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021-2025 ehdotus

8726/10.02.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Yleiskaava-arkkitehti Johanna Sääksniemi p. 050 518 4445

Yleiskaavoittaja Sanna Suokas p. 044 769 8640

Kestävän liikkumisen asiantuntija Aliisa Heinäaro p. 044 416 3307

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy Lahden suunta -työn 2021–2025 ehdotuksen (Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021–2025) asetettavaksi julkisesti nähtäville ja pyytää tarvittavat lausunnot. Kaupunginhallitus antaa vastineet Lahden suunta -työn 2021–2025 luonnoksesta (Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021–2025) saatuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 24.04.2024

§ 41

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Helminen Juha

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta tekee kaupunginhallitukselle seuraavan esityksen:

”Kaupunginhallitus hyväksyy Lahden suunta -työn 2021–2025 ehdotuksen (Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021–2025) asetettavaksi julkisesti nähtäville ja pyytää tarvittavat lausunnot. Kaupunginhallitus antaa vastineet Lahden suunta -työn 2021–2025 luonnoksesta (Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021–2025) saatuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin.”

Lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Tiivistelmä valmistelun etenemisestä

Lahden suunta -työssä rakennamme tulevaisuuden kestävää kaupunkia yhdessä kaupunkilaisten, toimijoiden, päättäjien ja asiantuntijoiden kanssa. Lahden suunta -työhön kuuluu oikeusvaikutteisen yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen koko Lahden kaupungin alueelle. Lahden suunta toteuttaa kaupungin strategiaa ja ympäristötavoitteita. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain ja yleiskaavan osalta käynnissä on jo neljäs kierros. Lahden tapa suunnitella maankäyttöä ja liikkumista yhdessä on Suomessa ainutlaatuinen.

Parhaillaan laadittavana on Lahden suunta -työn 2021–2025 ehdotus, ja nähtäville asetetaan Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) ehdotus ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021–2025 ehdotus. Lahden suunta -työn 2021–2025 tavoitevuosi on 2035. Valmisteluaineistoihin voi tutustua Lahden suunta -työn kotisivuilla osoitteessa www.lahti.fi/lahdensuunta.

Lahden suunta -työ 2021–2025 on tullut vireille 10.3.2022, kun työn käynnistymisestä ilmoitettiin kaavoituskatsauksessa. Lahden suunta 2021–2025 osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) hyväksyttiin ja päätettiin asettaa nähtäville kaupunginhallituksen kokouksessa 4.4.2022 (§ 128). [Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa](#) päivitetään tarvittaessa koko työn ajan.

Lahden suunta toteuttaa kaupungin strategiaa ja Lahden suunta -työn 2021–2025 tavoitteet valmisteltiin kaupunginvaltuuston 14.3.2022 hyväksymän [Lahden kaupungin strategian 2030](#) pohjalta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi [Lahden suunta -työn 2021–2025 tavoitteet](#) 5.9.2022 (§73). Tavoitteet ohjaavat yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman valmistelua ja niihin voi tutustua Lahden suunta -työn kotisivuilta osoitteesta www.lahti.fi/lahdensuunta.

Lahden kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi 14.6.2023 Lahden suunta -työn 2021–2025 luonnoksen asetettavaksi MRL 62 §:n mukaisesti nähtäville. Luonnos oli nähtävillä 26.6.-1.9.2023. Luonnoksesta saatiin yhdeksän viranomaislausuntoa ja 20 mielipidettä, joista kuusi tuli erilaisilta yhdistyksiltä.

Lahden suunta -työn ehdotusta on valmisteltu kesän 2023 aikana saadun palautteen ja tunnistettujen kehitettävien teemojen osalta. Myös selvitysluonnoksia ja tietomalleja on viimeistelty lopulliseen muotoonsa. Vuorovaikutteinen suunnittelu jatkui syksyn 2023 aikana sisäisillä

asiantuntijatyöpajoilla ja teemakohtaisilla neuvotteluilla. Lahtelaisilla oli mahdollisuus osallistua ehdotuksen valmisteluun asukastyöpajassa 16.11.2023.

Lahden suunta -työn ehdotuksen nähtävilleasettamista käsitellään kaupunkiympäristölautakunnassa 24.4.2024. Sen jälkeen asiaa käsittelee kaupunginhallitus. Tavoitteena on, että ehdotus asetettaisiin nähtäville touko-kesäkuussa 2024 ja saataisiin kaupunginvaltuuston hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2024 lopussa.

Tiivistelmä Lahden yleiskaavan 2035 pääsisällöistä

Yleiskaava on koko kaupungin kattava yleispiirteinen suunnitelma, jossa osoitetaan alueiden pääasiallinen käyttötarkoitus ja liikenteen pääverkot. Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) tarkoitus on ohjata maankäytön kehitystä strategisella tasolla ja se laaditaan oikeusvaikutteisena koko Lahden alueelle. Lahden suunta -työn 2021–2025 yhteydessä yleiskaava laaditaan ensimmäistä kertaa kuuden oikeusvaikutteisen kaavakartan kokonaisuutena. Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) eri teemaiset kaavakartat ovat 1: Kestävä yhdyskuntarakenne, 2: Kulttuuriympäristö, 3: Viherrakenne, 4: Sinirakenne, 5: Kiertotalous ja 6: Kestävä liikkuminen. Kaavamerkintöjä on kahdenlaisia: strategisia kehittämismerkintöjä ja maankäyttömerkintöjä.

Valtuustokaudella 2017–2020 laadittu, koko kaupungin kattava oikeusvaikutteinen Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) hyväksyttiin Lahden kaupunginvaltuustossa 25.1.2021, ja se sai lainvoiman 2.12.2022. Lahdessa on lisäksi voimassa viisi oikeusvaikutteista osayleiskaavaa ja yksi oikeusvaikutteinen rantayleiskaava. Lisäksi Okeroisten ja Miekkiö-Renkomäki-Ämmälä osayleiskaavojen merkintöjä on noudatettu tarkentavina määräyksinä ko. kaavojen alueilla. Voimassa olevien

osayleiskaavojen merkinnät on siirretty ja yleispiirteistetty Lahden yleiskaavaan 2030 (Y-203). Laadittava Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) tulee voimaan tullessaan kumoamaan Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203), Okeroisten osayleiskaavan ja Miekkiö-Renkomäki-Ämmälä osayleiskaavan.

Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) alueella on voimassa kokonaisuudessaan Enonsaaren ja Uudenkylän osayleiskaavat ja yleiskaavakartoilla 1-6 esitetään aluerajauksina alueet, joilla edelleen noudatetaan näiden tarkempien osayleiskaavojen merkintöjä ja määräyksiä. Lisäksi Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) kartalla 1: Kestävä yhdyskuntarakenne esitetään rantavyöhyke (RV/) -rasterilla alueet, joilla edelleen noudatetaan neljän muun voimassa olevan, tarkemman osa- tai rantayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä. Näihin rajauksiin ei ole tullut muutoksia voimassa olevaan Lahden yleiskaavaan 2030 (Y-203) verrattuna. Ranta-alueilla on myös voimassa olevia ranta-asemakaavoja, joiden alueella noudatetaan kyseisten kaavojen merkintöjä- ja määräyksiä. Ranta-asemakaavoitettuja alueita ei ole esitetty Lahden yleiskaavassa 2035 (Y-205).

Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) kaavamääräyksiensä mukaan Enonsaaren ja Uudenkylän osayleiskaavojen alueilla sekä yleiskaavakartalla 1: Kestävä yhdyskuntarakenne osoitetulla rantavyöhyke (RV/) -alueella noudatetaan ko. osayleiskaavojen ja rantayleiskaavan määräyksiensä lisäksi yleiskaavakartan 1: Kestävä yhdyskuntarakenne strategisia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ja yleiskaavakarttojen 2: Kulttuuriympäristö, 3: Viherrakenne, 4: Sinirakenne, 5: Kiertotalous ja 6: Kestävä liikkuminen uusia teemoja koskevia merkintöjä ja määräyksiä. Voimassa oleviin yleiskaavoihin voi tutustua yleiskaavoituksen kotisivuilla www.lahti.fi/yleiskaavoitus.

**Tiivistelmä kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021–2025
pääsisällöistä**

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma laaditaan Lahdessa nyt toista kertaa. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma on Euroopan komission luoma toimintamalli eri kulkumuotojen kokonaisvaltaiseen suunnitteluun kaupunkitasolla. Ohjelma ottaa huomioon kaikki liikennemuodot: kävelyn, pyöräilyn, joukkoliikenteen ja autoilun. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman tavoitteena on edesauttaa liikkumisen osalta Lahden hiilineutraalisuustavoitteen 2025 ja kestävän liikkumisen kulkutapaosuuden 2030 toteutumista.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma käsittää keskeisimmät kaupunkitasoiset toimet kestävän kaupunkiliikkumisen edistämiseksi vuoteen 2035 mennessä. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021–2025 ehdotuksessa on päivitetty edellisen ohjelman toimenpidekokonaisuuksien ja toimenpiteiden tilanne ja ryhmitelty toimenpidekokonaisuudet kaupungin nykyisen strategian mukaisiksi. Samalla on tunnistettu uusia, kaupungin strategian mukaisia, toimenpidekokonaisuuksia, joiden kehittämiseen ja toteuttamiseen tarvitaan toimenpiteitä.

Lahden kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021–2025 sisältää yhteensä neljätoista toimenpidekokonaisuutta: 1. Koululaisten kestävän liikenteen edistäminen, 2. Kestävän työmatkaliikkumisen edistäminen, 3. Keskustavisio 2040, 4. Liikenneturvallisuus, 5. Citylogistiikka, 6. Pyöräilyn tavoiteverkko, 7. Kestävän liikkumisen viestintä ja vuorovaikutus, 8. Kaupunkipyöräjärjestelmän kehittäminen, 9. Houkutteleva kävelyn ja pyöräilyn ympäristö, 10. Palveluverkon ja liikenteen suunnitteluyhteistyön kehittäminen, 11. Joukkoliikenteen kehittäminen, 12. Liityntäpysäköinnin

kehittäminen, 13. Liikenteen ja liikkumisen data sekä 14. Sähköisen liikenteen edistäminen.

Toimenpidekokonaisuudet on koottu Lahden suunta -työn 2021–2025 yhteisten kestävyysteemaisten strategiaotsikoiden alle: Kestävästi elinvoimainen, kestävästi hyvinvoiva ja kestävästi uudistuva. Ohjelman toimenpidekokonaisuudet on kerätty strategiaotsikoiden alle joko sellaisenaan tai aiempia kokonaisuuksia muokaten.

Toimenpidekokonaisuuksia on täydennetty tarkemmalle toimenpidetasolle ehdotusvaiheessa.

Ohjelmassa on mukana neljä kokonaan uutta toimenpidekokonaisuutta: 5. Citylogistiikka eli kaupungin sisäisen jakeluliikenteen kehittäminen, 9. Houkutteleva kävelyn ja pyöräilyn ympäristö, 10. Palveluverkon ja liikenteen suunnitteluyhteistyön kehittäminen ja 14. Sähköisen liikenteen edistäminen.

Mitä ovat yleiskaava ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma?

Yleiskaava on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen yleispiirteinen maankäytön ja liikenteen suunnitelma. Yleiskaavaa tarkistetaan Lahdessa valtuustokausittain kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden pohjalta yhteistyössä osallisten kanssa. Suunnitelma perustuu ajantasaisiin selvitystietoihin, joita päivitetään jatkuvasti. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena koko kaupungin alueelle ja se ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Lahden yleiskaavan Y-205 tavoitevuosi on 2035, mutta yleiskaavassa esitetään myös tätä pidemmän aikavälin tavoitteellisia maankäytön suunnitelmia.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma (Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP) on Euroopan komission luoma toimintamalli eri kulkumuotojen kokonaisvaltaiseen yhteissuunnitteluun kaupunkitasolla. Kestävän

kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen tukee kaupungin strategisia tavoitteita kestävän liikkumisen edistämiseksi. Ohjelman päämääränä on luoda sujuvaa, kestävää, turvallista, viihtyisää liikkumisympäristöä ja uutta liikkumiskulttuuria Lahteen. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma tulee EU:n TEN-T-asetusuudistuksen myötä pakolliseksi kaupunkisolmukohdissa, joihin Lahden kaupunkiseutu uudistetussa asetuksessa lukeutuu.

Lahden suunta toteuttaa kaupungin strategiaa

Lahden kaupungin strategian laatiminen käynnistää Lahden suunta -työn. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Lahden kaupungin strategian 2030 kokouksessaan 14.3.2022. Strategian pohjalta Lahden suunta -työlle valmisteltiin tavoitteet kevään 2022 aikana. Lahden suunnan tavoitteita käsiteltiin kaupunkiympäristölautakunnassa 15.6.2022 (§ 93) ja kaupunginhallituksessa 20.6.2022 §265. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä tavoitteet 5.9.2022 (§ 73). Tavoitteet ohjaavat yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman valmistelua ja niihin voi tutustua Lahden suunta -työn kotisivuilta osoitteesta www.lahti.fi/lahdensuunta.

Lahden suunta -työn 2021–2025 ehdotuksen valmistelun eteneminen

Lahden suunta -työ 2021–2025 käynnistyi samanaikaisesti kaupungin strategian laatimisen kanssa ja erityisesti alkuvaiheen työskentelyä ohjasivat vahvasti edelliseltä kierrokselta siirtyneet teemat. Tällä kierroksella merkittäviä teemoja ovat olleet elinkeinoelämä, kiertotalous yleiskaavatasolla, kaupunkirakenteen vyöhykkeet ja kestävä liikkuminen, rakennetut kulttuuriympäristöt ja maisemat sekä arvokkaat luontokohteet.

Sidosryhmien kanssa määriteltiin aluksi selvitystarpeet ja lisäksi tunnistettiin maankäytön ja liikkumisen osalta tulevaisuuden näkymiä ja muutostarpeita. Selvitysten laatiminen käynnistyi ja uutta lähtötietoa luonnosvalmistelun pohjaksi tuotettiin mm. elinkeinoelämän

mahdollisuuksista Lahdessa, kiertotalouden mahdollisuuksista yleiskaavatasolla, paikallisista maisemista, arvokkaista luontotyypeistä, kaupunkilogistiikasta, kävely-ympäristöjen laadusta sekä kaupunkipientaloista. Lisäksi päivitettiin tieto paikallisista kulttuuriympäristöistä ja laadittiin erilaisia paikkatietoanalyysyjä kaupunkirakenteen vyöhykkeistä yleiskaavan luonnosratkaisujen pohjaksi.

Joidenkin selvitysten osalta työ jatkui vielä ehdotusvaiheessa tarkasteluteemaa syventäen. Esimerkiksi viimeinen kilometri -hanke tuotti ehdotusvaiheessa lisätietoa kaupunkijakelusta ja arvokkaiden luontotyyppien inventointeja toteutettiin vielä kesällä 2023 joillekin Lahden kaupungin omistamille ja jo entuudestaan tiedossa oleville luonnon monimuotoisuuskohteille, jotta tietomallista ja tiedosta saadaan yhdenmukaista. Samoin ehdotusvaiheessa päivitettiin vielä paikallisten rakennettujen kulttuuriympäristöjen tietomallin sisältöjä ja tarkistettiin joitakin aluerajauksia.

Prosessin tavoitteiden mukaisesti laadittuja selvityksiä on hyödynnetty sekä yleiskaavan että kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman valmistelussa. Itse tehtyjen tai teetettyjen selvitysten lisäksi, valmistelussa on hyödynnetty myös erilaisia seudullisia ja valtakunnallisia selvityksiä. Esimerkiksi liikenne- ja rataverkon suunnittelukysymykset vaativat seudullisia tarkasteluja.

Uutta tietoa on useissa teemoissa, kuten arvokkaat luontotyypit ja paikalliset kulttuuriympäristöt, valmisteltu tietomallipohjaisesti. Tämä mahdollistaa kohdetiedon esittämisen karttasovelluksissa paikkasidonnaisesti, mutta tuottaa pdf-muotoon tulostettuna valtavan pitkiä selvitysliitteitä. Samanlainen, laaja aineisto ovat myös kaavamääräyksiä täydentävät alueelliset suunnitteluohjeet.

Paikkatietopohjaista tietoa alueiden arvoista ja kaavallisista ratkaisuista julkaistiin osallisille luonnoksen nähtävilläolon aikana myös Lahden karttapalvelussa helpommin tutkittavassa muodossa. Samaa käytäntöä tullaan jatkamaan myös ehdotuksen nähtävilläolon aikana.

Uudet selvitystarpeet onnistuttiin ennakoimaan työn aloitusvaiheessa hyvin. Myös uusi kaupungin strategia jatkaa vahvalla kestävyyslinjalla ja asettaa Lahdelle kunnianhimoisen tavoitteen edistää niin ekologista, sosiaalista kuin taloudellista kestävyyttä. Uusi kaupungin strategia ja Lahden suunta -työn 2021–2025 tavoitteet eivät siis tuoneet keväällä 2022 uusia suuria lähtötietotarpeita. Tiettyjä strategisesti tärkeitä teemoja, kuten elinkeinoelämää ja kiertotaloutta vain syvennettiin valikoidusti käynnissä olevissa selvityksissä. Uutta tietoa kaupunkisuunnittelun keinoista vahvistaa yhteisöllisyyttä syntyy vielä ehdotusvaiheen aikana korkeakouluyhteistyön tuloksena. Tämä yksityiskohtaisempi teema ei varsinaisesti näy yleispiirteisissä yleiskaavaratkaisuissa, mutta selvityksen tuloksia ja periaatteita voidaan hyödyntää tarkemmassa suunnittelussa.

Lahden suunta -työn ehdotus valmisteltiin yhdessä osallisten kanssa

Lahden suunta -työssä rakennamme tulevaisuuden kestävästä kaupunkia yhdessä kaupunkilaisten, toimijoiden, päättäjien ja asiantuntijoiden kanssa. Hedelmällisin aika yhteistyölle ja keskusteluille on työn alkuvaiheessa, jotta eri näkökulmia ehditään sovittaa yhteen luonnosta valmisteltaessa. Kaupungin strategian mukaisesti lahtelaisia on haluttu kutsua aktiivisesti mukaan työhön.

Lahden suunta -työtä on edistetty yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman -työryhmissä ja työtä on ohjannut Lahden suunta -työn ohjausryhmä. Lisäksi Lahden suunta -työn valmistelun etenemisestä on kerrottu säännöllisesti kaupunkisuunnittelun sekä

Uudenmaan ja Hämeen ELY-keskusten yhteisissä tapaamisissa ja seudullisessa yhdyskuntasuunnittelun työryhmässä. Lahden suunta -työn 2021–2025 aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 1.11.2022.

Osana luonnosvaiheen valmistelua vuonna 2022 järjestettiin viisiosainen asukastilaisuussarja Lahden suunta -kierroksen 2021–2025 tärkeistä teemoista: 1) Sujuva ja laadukas arkiliikkuminen, 2) Kiertotalous yleiskaavassa, 3) Lahtelaiset maisemat ja arvorakennukset, 4) Kävelyn laatureitit sekä 5) Luonnon monimuotoisuus. Lisäksi elinkeinoelämän toimijoille järjestettiin oma tilaisuutensa elinkeinoelämän nykytilasta ja tulevaisuuden näkymistä. Tilaisuuksien lisäksi teemoista kerättiin tietoa karttakyselyjen avulla. Luonnosaineistoja työpajaistettiin kumppanuuspöytien kanssa huhtikuussa 2023 ja asukkaille järjestettiin lisäksi toukokuussa 2023 kaksi esittelytilaisuutta, joissa käytiin läpi Lahden suunta -työn luonnoksen keskeisiä sisältöjä ja muutoksia sekä nähtävilläolon tavoitteellista aikataulua. Tavoite- ja luonnosvaiheen valmistelu on lisäksi sisältänyt erilaisia työpajoja ja keskustelutilaisuuksia niin asiantuntijoiden kuin päättäjien kanssa. Lahden suunta -työn luonnosratkaisut valmisteltiin lähtötietojen, uuden selvitys- ja osallistiedon sekä erilaisissa vuorovaikutteisissa asukas-, asiantuntija- ja päättäjätyöpajoissa käytyjen keskustelujen pohjalta.

Luonnosvaiheen nähtävilläolon aikana kesällä 2023 saatiin yhdeksän viranomaislausuntoa ja 20 mielipidettä, joista kuusi tuli erilaisilta yhdistyksiltä.

Syksyllä 2023 Lahden suunta -työn ehdotusta valmisteltiin kesän 2023 aikana saadun palautteen ja tunnistettujen kehitettävien teemojen osalta. Myös selvitysluonnoksia ja tietomalleja on viimeistelty lopulliseen muotoonsa. Vuorovaikutteinen suunnittelu jatkui syksyn 2023 aikana

sisäisillä asiantuntijatyöpajoilla ja teemakohtaisilla neuvotteluilla. Lahtelaisilla oli mahdollisuus osallistua ehdotuksen valmisteluun asukastyöpajassa 16.11.2023. Myös päättäjille järjestettiin ehdotusvalmistelusta iltakoulu joulukuussa.

Lahden yleiskaavaa 2035 (Y-205) on valmisteltu suunnitellusti useamman oikeusvaikutteisen kaavakartan kokonaisuudeksi. Työskentelyn edetessä luonnosvaiheessa kaavakartoille muodostui selkeästi viisi eri teemaa, joiden pohjalta kaavakarttoja lähdettiin laatimaan. Lopputuloksena syntyivät kaavakarttaluonnokset 1) Kestävä yhdyskuntarakenne, 2) Kulttuuriympäristö, 3) Luonnonympäristö, 4) Kiertotalous ja 5) Kestävä liikkuminen. Ehdotusvaiheessa kaavakarttojen määrä on kasvanut kuuteen, kun 3) Luonnonympäristö kartan sisältö päädyttiin jakamaan kahdelle kartalle: 3) Viherrakenne ja 4) Sinirakenne.

Yleiskaavamerkinnot ja -määräykset esitetään kaavakarttakohtaisesti. Visuaaliselta ilmeeltään Kaavakartta 1: Kestävä yhdyskuntarakenne muistuttaa pitkälti voimassa olevaa Lahden yleiskaavaa 2030 (Y-203) esittäen mm. eri maankäyttömuodot ja liikenneverkon. Kartan ulkoinen ilme on kuitenkin selkeämpi, kun eri teemojen kaavamerkintöjä on siirretty esitettäväksi muilla kaavakartoilla ja aluevarauksissa on luovuttu kaavakartalla näkyvistä suunnitteluohjeiden indeksinumeroista. Kartalla on myös uusia strategisia kehittämismerkintöjä.

Lahden yleiskaavassa 2035 luonnokseen ehdotusvaiheessa tehdyt muutokset on esitelty kahdessa erillisessä selvityksessä, joista toisessa vertaillaan kaavamääräyksissä tapahtuneita muutoksia ja toisessa kaavakartoilla tapahtuneita muutoksia kuvaparien kautta.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021–2025 ehdotuksen valmistelussa täydennettiin toimenpidekokonaisuuksia tarkemmalle

toimenpidetasolle, päivitettiin tilannekatsaus ensimmäisen kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpiteiden etenemiseen, tarkistettiin joidenkin toimenpidekokonaisuuksien nimiä sekä täydennettiin ohjelmaan joillakin uusilla taustatiedoilla ja tilastoilla. Erityisesti keskityttiin uusien toimenpidekokonaisuuksien sisältöjen valmisteluun.

Ehdotusvaiheessa nähtäville listattavien aineistojen määrä on kasvanut lähes kahdellakymmenellä asiakirjalla luonnosvaiheesta, kun mukaan on lisätty uudet Lahden suunta -työn valmisteluun liittyvät asiakirjat sekä ehdotusvaiheessa valmistuneet selvitykset.

Vaikutusten arviointi

Lahden suunta -työn 2021–2025 luonnoksen vaikutuksia arvioitiin ulkopuolisena asiantuntija-arviona keväällä 2022 ennen luonnoksen nähtävilleasettamiskäsittelyä. Vaikutusten arvioinnissa hyödynnettiin Lahden suunta -työn selvitys- ja lähtötietoja. Vaikutusten arviointi on toteutettu maankäyttö- ja rakennuslain (9§) ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen (1§) mukaisesti keskittyen yleiskaavan merkittäviin välittömiin ja välillisiin vaikutuksiin. Luonnosvaiheen vaikutusten arvioinnissa arvioitiin myös koko Lahden suunta -työtä ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmaa. Lisäksi päivitetyn liikennemallin pohjalta laadittiin erillinen yleiskaavan liikennevaikutusten arviointi.

Luonnosvaiheen lausunnossaan Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus tunnisti laadituissa vaikutustenarvioinneissa täydentämistarpeita.

Vaikutusten arviointia on saadun palautteen pohjalta täydennetty osana Lahden suunta -työn 2021–2025 ehdotuksen valmistelua keväällä 2024 ennen ehdotuksen nähtävilleasettamiskäsittelyä. Liikenteellisten vaikutusten arviointia on täydennetty erillisellä taustaraportilla, joka tarkoittaa luonnosvaiheen vaikutustenarviointia tiettyjen muutosalueiden

osalta. Lahden yleiskaavan 2035 ehdotusvaiheen vaikutusten arviointi on laadittu omana raporttinaan, joka sisältää myös kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman tarkempien toimenpiteiden vaikutusten arvioinnin. Kaikki luonnos- ja ehdotusvaiheen vaikutustenarviointiraportit (4 kpl) ovat mukana kaava-asiakirjoissa ja osallisten nähtävillä ehdotusvaiheessa.

Muutosesitykset lainvoimaisiin yleiskaavoihin

Tässä luvussa on kuvattu merkittävimmät muutokset voimassa olevien lainvoimaisten yleiskaavojen aineistoihin.

Lahden suunta -työn 2021–2025 yhteydessä yleiskaava laaditaan ensimmäistä kertaa kuuden oikeusvaikutteisen kaavakartan kokonaisuutena. Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) eri teemaiset kaavakartat ovat 1: Kestävä yhdyskuntarakenne, 2: Kulttuuriympäristö, 3: Viherrakenne, 4: Sinirakenne, 5: Kiertotalous ja 6: Kestävä liikkuminen. Useiden yleiskaavakarttojen ansiosta kartoilla pystytään esittämään entistä enemmän tietoa ja tuomaan esiin eri teemojen strategisia tavoitteita.

Yleiskaavamerkinnot ja -määräykset esitetään kaavakarttakohtaisesti. Kaavamerkintöjä on kahdenlaisia: strategisia kehittämismerkintöjä ja maankäyttömerkintöjä. Lisäksi yleiskaava-alueiden kaavamääräyksiä täydentävät suunnitteluohjeet on ehdotusvaiheessa päivitetty.

Suunnitteluohjeet sisältävät alueellisia lisätietoja tai tavoitteita, eivätkä ne saa oikeusvaikutuksia. Kartan 1: Kestävä yhdyskuntarakenne, yleiskaava-alueiden suunnitteluohjeet on koottu omaan asiakirjaansa. Sen sijaan kartan 4: Sinirakenne, valuma-alueita ja hulevesien hallinnan kehittämisalueita koskevat aluekuvaukset ja suunnitteluohjeet on esitelty Lahden suunta selostuksen Kaupunkihydrologia-kappaleessa. Toisaalta

pääväylien väyläkuvauksista on ehdotusvaiheessa päätetty luopua kokonaan.

Seuraavaksi on kuvattu Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) kaavakartat ja niiden sisältö pääpiirteissään:

Kartta 1: Kestävä yhdyskuntarakenne

- Kaikki maankäyttömuodot alueina mm. asuminen, palvelut, elinkeinoelämä, keskusta-alueet, virkistys, maa- ja metsätalous, vesialueet
- Pääliikenneverkko
- Voimalinjat ja maakaasun pääverkosto
- Osayleiskaavojen rajaukset ja rantavyöhykkeet
- Uudet strategiset kehittämismerkinnät, jotka painottavat täydennysrakentamista ja aluekehitystä:
 - Palvelukeskittymät
 - Kaupunkipientalovyöhykkeet

Kartta 2: Kulttuuriympäristö

- Rakennetut kulttuuriympäristöt (3 tasoa: valtakunnallinen, maakunnallinen ja paikallinen)
- Arvokkaat maisemat (3 tasoa: valtakunnallinen, maakunnallinen ja paikallinen)
- Muinaismuistoalueet ja –kohteet
- Maisemapellot

- Uusi strateginen kehittämismerkintä: Tärkeä ekosysteemien kulttuuripalvelu

Kartta 3: Viherrakenne

- Virkistysalueet, hautausmaat, maa- ja metsätalousalueet
- Natura-alueet ja luonnonsuojelualueet
- Tavoitteelliset ulkoilureitit ja melontareitit
- Suojellut luontotyytit, luonnonmuistomerkit, metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt
- Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet
- Merkittävä ekologinen yhteys
- Potentiaaliset ekologisen kompensaation hyvitysalueet
- Uudet strategiset kehittämismerkinnät:
 - Tärkeät ekosysteemipalvelut (tuotantopalvelut, säätely- ja ylläpitopalvelut sekä kulttuuripalvelut)
 - Merkittävä luontoverkosto

Kartta 4: Sinirakenne

- Pohjavesialueet
- Hulevesimääräykset: Hulevesien hallinnan kehittämisalue, merkittävä kaupunkipienjärvi, merkittävä hulevesien purkureitti, vesistötulvavaara-alue sekä valuma-alue
- Tavoitteelliset melontareitit
- Vesilain suojellut vesiluontotyytit

- Uudet strategiset kehittämismerkinnät:
 - Tärkeät ekosysteemipalvelut (tuotantopalvelut, säätely- ja ylläpitopalvelut sekä kulttuuripalvelut)

Kartta 5: Kiertotalous

- Voimalinjat yms. kunnallistekniset verkostot
- Erityisalueet mm. yhdyskuntateknisen huollon alueet, jätteenkäsittelyalueet, maa-ainesten otto- ja vastaanottoalueet
- Maamassojen kiertoon liittyvät merkinnät:
 - Välivarastointialueet
 - Väliaikaiseen massalogistiikkaan soveltuvat alueet
 - Ylijäämämaiden hyötykäyttökohteet
- Uusiutuvan energian merkinnät:
 - Aurinkoenergian tuotannon selvityskohde
 - Tuulivoiman tuotannon selvitysalue

Kartta 6: Kestävä liikkuminen

- Tieliikenneverkko
- Rataverkko ja raideliikenteen seisakkeet
- Päivitetyt pyöräilyn tavoitteelliset pää- ja aluereitit
- Kävelyn tavoitteelliset laatureitit
- Selvitystarve raskaan liikenteen vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelulle
- Uudet strategiset kehittämismerkinnät, jotka painottavat täydennysrakentamista, aluekehitystä ja palvelutasoa:

- Keskeiset joukkoliikennekäytävät
- Kestävän liikkumisen vyöhykkeet 1 ja 2
- Joukkoliikenteen kehitettävä saavutettavuusvyöhyke

Seuraavaksi on kuvattu keskeisimmät muutokset voimassa olevan Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ja voimassa olevien osayleiskaavojen alueilla kaavoittain.

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203)

Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) tulee kumoamaan Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) kokonaisuudessaan.

Koko kaupungin kattavan Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) tarkoitus on jatkossa ohjata maankäytön kehitystä strategisella tasolla. Kuuden oikeusvaikutteisen kaavakartan kokonaisuus tuo mukanaan lähes viisikymmentä uutta yleiskaavamerkintää ja -määräystä, joilla edistetään kaupungin strategian tavoitteiden toteutumista. Kaavamerkintöjä on kahdenlaisia: strategisia kehittämismerkintöjä ja maankäyttömerkintöjä.

Keskeiset uudet strategiset kehittämismääräykset ja -merkinnät liittyvät kestävään kaupunkirakenteeseen, luonnon monimuotoisuuteen ja ekosysteemipalveluihin:

- Suunnataan täydennysrakentamista ja aluekehittämistä, ohjataan joukkoliikenteen saavutettavuutta ja palvelutasoa sekä vahvistetaan käveltävää 15 minuutin kaupunkia. Kokonaisuus käsittää palvelukeskittymä -merkinnät (4 kpl), uudet kestävä liikkumisen vyöhykkeet 1 ja 2, joukkoliikenteen kehitettävä saavutettavuusvyöhyke ja keskeinen joukkoliikennekäytävä -merkinnät (4 kpl) sekä kävelyn tavoitteelliset laatureitit (1 kpl).

- Tavoitellaan monipuolisempaa asuntotarjontaa "Kaupunkipientalojen vyöhyke" -merkinnällä (1 kpl).
- Tunnistetaan luonnon ydinalueiden ja arvokohteiden muodostaman verkostokokonaisuus yhteyksineen ja yhteystarpeineen ja ehkäistään tulevaisuusorientoituneesti luontokatoa "Merkittävä luontoverkosto" -merkinnällä (1 kpl) ja "Merkittävä ekologinen yhteys" -merkinnällä (1 kpl)
- Ennakoidaan tulevaa ekologiseen kompensointiin liittyvällä uudella merkinnällä (1 kpl).
- Turvataan tärkeimmät ekosysteemipalvelut (3 kpl).

Lisäksi uusilla maankäyttömääräys ja -merkintäkokonaisuuksilla:

- Turvataan luonnon monimuotoisuuskohteita ja ehkäistään luontokatoa (4 kpl).
- Kehitetään hulevesien hallintaa (6 kpl).
- Mahdollistetaan maamassojen kiertoa ja hyötykäyttöä (3 kpl).
- Edistetään uusiutuvan energian hyödyntämistä (2 kpl).
- Edistetään vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelua (1 kpl).
- Suojellaan kulttuuriympäristöjä ja maisemia (6 kpl + 1 vanha).

Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) aluevarauksissa on luovuttu kaavakartalla näkyvistä suunnitteluohjeiden indeksinumeroista. Tämä selkeyttää esitystapaa kestävän yhdyskuntarakenteen kartalla 1. Samalla indeksinumerointi vapautuu käytettäväksi esimerkiksi maamassojen kiertotaloutta ohjaavissa määräyksissä. Kartan ulkoinen ilme on muutenkin

selkeämpi, kun eri kaavamerkintöjä on siirretty esitettäväksi muilla eri teemaisilla kaavakartoilla.

Lahden yleiskaavassa 2035 (Y-205) esitetään edelleen paljon kaavamääräyksiä ja -merkintöjä, jotka eivät ole muuttuneet edelliseltä kierrokselta eli Lahden yleiskaavasta 2030 (Y-203). Seuraavassa on lueteltu keskeiset muutokset teemoittain. Muutoskohteet on esitetty selostuksessa tarkempina kuvapareina.

- Asumisen alueiksi muuttuvat alueet Niemessä, Karistossa, Villähteellä, Okeroissa Ruokosuontien alueella ja Kotiniemessä.
- Elinkeinoelämän tai kaupan alueiksi muuttuvat alueet Rälssissä, Pippo-Kujalassa, Hennalassa, Okeroissa, Renkomäessä, Lehmuksessa ja Holmassa.
- Teollisuusalueella sijaitsevat vanhat Nastolan ja Veljeskylän kaatopaikat muutetaan erityisalueiksi.
- Loma- tai vapaa-ajanalueeksi muuttuvat alueet Joutsaaressa, Oksjärvellä ja Kumiantien varrella.
- Urheilu- ja virkistysalue laajenee etelään ja mahdollistaa Jokimaan raviradan toiminnan kehittämisen tulevaisuudessa.
- Satama-alue supistuu Niemessä. Muinaismuistoalue muuttuu satama-alueeksi Myllysaassa.
- Viheralueiksi muuttuvat elinkeinoelämän alue Savontiellä sekä asumisen alueet Holmassa, Hörölässä, Kalliojärventiellä ja Ämmälässä. Holman ja Hörölän muutosalueet osoitetaan lisäksi ekologisen kompensaation potentiaalisiksi hyvitysalueiksi. Myös

Alvojärven metsä osoitetaan ekologisen kompensaation potentiaalisesti hyvitysalueeksi.

- Liikenneverkon muutokset: Pyöräilyn aluereitin täydennys Messiläntien varteen, Kariston uudet katulinjaukset, uudet kävelyn tavoitteelliset laatureitit palvelukeskittymiin, pyöräilyn pääreitit lisäys Helsingintien varteen ja taajamarakenteen sisään Nastolassa, VT24 ja VT12 merkittävästi parannettavat tieosuudet sekä Ahtialan Selkätien katkaisu ajoneuvoliikenteen läpiajolta.
- Kyläalueet muuttuvat kymmenessä kohteessa.
- Maisemapeltoihin liittyy paljon muutoksia. Uusia tai laajenevia alueita on 20 ja suurimmat alueet Metsäkylässä. Kokonaan tai osittain poistuu 9 aluetta, joista laajin Pippo-Kujalassa.
- Lisäksi kymmenen nykyisin ympäristöluvalla toimivaa pienempää maa-aineisten ottoaluetta on tuotu näkyviin kaavakartalle.

Lisäksi yleiskaavamerkintöihin ja kaavakarttoihin on tehty joitakin pienempiä muutoksia, tarkistuksia ja päivityksiä:

- Muinaismuistokohteiden tiedot on päivitetty Museoviraston rekisterin mukaiseksi mm. Koiskalassa ja Ristolan laitumella. Uutena kaavamerkintänä on tullut historiallinen kylätontti. Kohteiden esitystavassa on myös tapahtunut jonkin verran muutoksia. Esimerkiksi muinaismuistoalueita on muuttunut pistemäisiksi muinaismuistokohteiksi.
- Joutjärven kirkon pappilarakennus osoitettu asuinalueeksi (A) julkisten palvelujen ja hallinnon alueen (PY) sijaan.

- Pikku-Kukkasen pohjoisrannalla olemassa oleva lomarakennuspaikka on korjattu yleiskaavaehdotukseen maa- ja metsätalousalueesta (M) loma-asuntoalueeksi (RA).
- Renkomäessä Yli-Mäkelänkadun ympäristössä on tehty korjauksia asuinalueen (A) ja lähivirkistysalueen (VL) rajauksiin. Lisäksi Lahden ja Orimattilan kaupungin rajalla olevan asuinalueen (A) rajausta on yhteensovitetty Orimattilan Pennala-Pasinan osayleiskaavaan.
- Sähkö- ja kaasulinjoihin tehty tarkennuksia. Uudet 110 kV:n sähkölinjat on esitetty omalla merkinnällä.
- Luonnonsuojelualueita (SL) on lisätty Uutelaan, Kärkjärvelle, Ankkuriin ja Okeroisiin.
- Ulkoilureitistön tavoitteelliseen pääväylään on tehty korjauksia Metsä-Hennalassa.
- Pesäkallion luonnonsuojelualueen sekä retkeily- ja ulkoilualueen esitystarkkuutta on yleispiirteistetty ja tavoitteellisten ulkoilureittien sijaintia alueella on tarkistettu.
- Yleiskaavakarttoihin 1, 3, 4, 5, ja 6 on vaihdettu uusi pohjakartta, jossa näkyy rakennukset ja korkeuskäyrät. Sen sijaan yleiskaavan kartta 2: Kulttuuriympäristön pohjakarttana säilyy edellisen kierroksen opaskarttapohjainen karttaesitys.

Täysin uusia kaavamerkintöjä ja -määryksiä on 47. Niistä kolme liittyy kaavakartalle tuotuun uuteen tietoon nykyisestä toiminnasta ja yksi yksittäiseen aluevaraukseen kohdistuviin tavoitteisiin. Peab Asfaltin asfalttiaseman nykyinen ympäristöluvan mukainen toiminta on tuotu näkyviin yleiskaavakartalle. Samoin nykyisiä ympäristöluvalla toimivia pienempiä maa-ainesten ottoalueita on tuotu näkyviin yleiskaavakartalle.

Myös Nastolan vanhat kaatopaikka-alueet on esitetty yleiskaavakartta Erityisalueina (E). Joutsaareen taas on ollut tarve kehittää uudenlainen yhteisöille sopiva loma- ja matkailualue -määräys.

Myös Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) yleiskaavamääräyksiä on hyödynnetty Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) valmistelussa ja vanhojen määräyksien sisältöjä on täsmennetty ja muutettu 35 määräyksen osalta. Lisäksi vesialueella olevan luonnonsuojelualueen merkinnän esitystapaa on muutettu.

Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) neljä yleiskaavamerkintää ja -määräystä poistuvat kokonaan. Poistuvista merkinnöistä kaksi on kumoutuvien osayleiskaava-alueiden rajoja. Tavoitteellinen matkailun kävelyreitti korvautuu monipuolisemmalla ja laaja-alaisemmalla kävelyn tavoitteellinen laatureitti -merkinnällä. Lehmuksen selvitysalueelle on esitetty yleiskaavassa uusi perusteltu kaavaratkaisu.

Osayleiskaava-alueet OYK1-OYK4

Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) määräyksien mukaan kaavaan rajatuilla alueilla OYK1, OYK2, OYK3 ja OYK4 noudatetaan eri osayleiskaavojen määräyksiä. Okeroisten ja Miekkiö-Renkomäki-Ämmälä osayleiskaavat kumotaan Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) voimaantulon myötä.

Enonsaaren ja Uudenkylän osayleiskaavojen merkinnät ja määräykset jäävät voimaan Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) myötä. Tämän lisäksi Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) uusien teemojen kaavamerkintöjä ja -määräyksiä noudatetaan osayleiskaavojen alueella.

Okeroisten osayleiskaava

Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) tulee kumoamaan Okeroisten kulttuurialueen osayleiskaavan kokonaisuudessaan.

Edellisellä Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella laaditussa Lahden yleiskaavassa 2030 (Y-203) osoitettiin OYK1 aluerajausmerkinnällä alue, jonka alueella noudatetaan Okeroisten osayleiskaavan määräyksiä. Okeroisten kulttuurialueen osayleiskaava ei ole lainvoimainen kaava. Osayleiskaavaehdotus on laadittu vuonna 2009, mutta sitä ei ole viety hyväksymiskäsittelyyn. Osayleiskaava sisältää paljon Okeroisten alueen kulttuuriympäristön ja luonnonympäristön arvoihin liittyviä kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ja osayleiskaavaa onkin pidetty suunnittelussa alueen suunnitteluohjeena kaavan lainvoimaisuustilanteesta huolimatta. Okeroisten osayleiskaavan ja eri aikoina voimassa olleen Lahden yleiskaavan tai Lahden läntisten osien osayleiskaavan välisiä kaavallisia merkintä- ja määräyseroja on ollut ajoittain vaikea tulkita. Okeroisten osayleiskaavan määräyksien kumoamisella saadaan alueen yleiskaavalliset määräykset ja ohjaavuus nykyistä selkeämmäksi ja yhteismitalliseksi muiden alueiden kanssa.

Lahden suunta -työn 2021–2025 kierroksella laadittava Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) koostuu kuudesta eri teemaisesta, oikeusvaikutteisesta kaavakartasta. Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman arvot tuodaan Lahdessa ensimmäistä kertaa esiin koko kaupungin kattavassa yleiskaavassa omalla yleiskaavan kulttuuriympäristökartalla 2. Vastaavasti Lahden arvokkaimmat luontoarvot kuvataan omalla yleiskaavan viherrakennekartalla 3 ja sinirakennekartalla 4. Useampi eri teemainen kaavakartta mahdollistaa uusien ja entistä tarkempien tietojen esittämisen yleiskaavan suurpiirteisellä suunnittelutasolla.

Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) kulttuuriympäristökartalla 2 ja viherrakennekartalla 3 tuodaan esiin niitä Okeroisen alueen kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon arvoja, joita Okeroisten osayleiskaavassa on pyritty turvaamaan. Arvokkaat kulttuuriympäristöt

kartalla esitetään valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristön ja maisemat. Lisäksi kartalla esitetään muinaismuistoalueet ja –kohteet, sekä maisemapellot. Uuden oikeusvaikutteisen kartan kaavamerkinnot ja -määräykset ja niiden taustalla olevat selvitykset turvaavat Okeroisten alueen kulttuuriympäristön ja maiseman arvot osayleiskaavan hengen mukaisesti.

Okeroisten osayleiskaavan kaavamerkinnot ja -määräykset ovat mitoittaneet alueet kylämäistä asumista tiiviimmälle rakentamiselle. Jo edellisellä Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella Lahden yleiskaavaan 2030 (Y-203) Okeroisten asumiseen osoitettuja alueita muutettiin kyläalueeksi (AT) ajatuksena väljempi asumistiheys ilman alueen asemakaavoittamisen tavoitetta. Osayleiskaavassa on osoitettu ohjeellinen asemakaavoitettavaksi tarkoitettu alue Ruokosuontien, Ruokokujan, Tikkakalliontien ja Komolantien alueelle sekä Kunnantielle välille Okeroisten mylly – Ruokokuja. Alueen kulttuuriympäristön arvojen vuoksi alueen maankäytön kehitys nähdään tänä päivänä maltillisempana ja aluetta kehitetään kyläalueena. Kasakkamäen koulun kohdalla oleva Ruokosuontien alue nähdään potentiaalisena tiiviimmän asumisen alueena asemakaavoitettavaksi ja kyseinen alue osoitetaan Lahden yleiskaavassa 2035 (Y-205) asuinalueena. Samassa yhteydessä osayleiskaavassa osoitettu meluntorjuntaan tarkoitettu suojaviheralue Ruokosuontien kohdalla tuodaan näkyviin Lahden yleiskaavan 2035 kiertotalouskartalle 5 meluntorjuntatarvemerkinillä. Vastaavat merkinnot lisätään radan varteen kunnanrajan ja Ala-Okeroistentien välille. Lintulankujan ja Lintulantien alueella oleva elinkeinoelämän alue (TY) on laajennettu Lintulantien länsipuolelle. Nostavantien varressa oleva elinkeinoelämän alue (T) on muutettu osaksi viereistä kyläaluetta (AT) kyläalueen salliessa ympäristöhäiritsemättömät työ- ja liiketilat.

Luonnonsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) kaavamerkinnot ja määräykset ovat Okeroisten osayleiskaavaa tarkempia ja enemmän luontoarvoja suojelevia.

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2014 on esitetty Okeroisiin tieyhteystarve Nostava – VT12 – Okeroistentie. Okeroisten osayleiskaavan tavoitteena oli vastata tähän maakuntakaavan mukaiseen tieyhteystarpeeseen. Tieyhteystarve on osayleiskaavassa esitetty ohjeellisena Hollolan puolelle maakuntakaavan linjauksesta poiketen. Lahden puolelle maakuntakaavan linjauksen kohdalle on osoitettu maisemallisesti arvokas pelto (MA). Hollolan strategisessa yleiskaavassa 2017 tieliikenteen yhteystarve on huomioitu ja linjattu Nostavan eritasoliittymästä olemassa olevaan Ala-Okeroistentien ja Kuntotien risteykseen. Näin linjattuna maakuntakaavassa osoitettu tieyhteys ei kulje Lahden alueella, eikä yhteystarvetta ole tämän vuoksi huomioitu Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) ehdotuksessa.

Muiden kaavan aluevarauksien osalta Okeroisten osayleiskaavan ja Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) välillä ei ole merkittäviä eroja. Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ei ohjaa suoraan rakentamista, vaan rakentaminen tapahtuu rakennusjärjestyksen määräyksien mukaan.

Miekiö-Renkomäki-Ämmälä osayleiskaava

Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) tulee kumoamaan Miekiö-Renkomäki-Ämmälä osayleiskaavan kokonaisuudessaan.

Edellisellä Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella laaditussa Lahden yleiskaavassa 2030 (Y-203) osoitettiin OYK2 aluerajausmerkinnällä alue, jonka alueella noudatetaan Miekiö-Renkomäki-Ämmälä osayleiskaavan määräyksiä. Osayleiskaava on saanut lainvoiman 2011 ja sisältää paljon kaava-alueen luontoarvoihin, sekä erityisesti Ämmälän alueen

kulttuuriympäristön arvoihin liittyviä kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.

Miekkio-Renkomäki-Ämmälä osayleiskaavan ja eri aikoina voimassa olleen Lahden yleiskaavan tai Lahden läntisten osien osayleiskaavan välisiä kaavallisia merkintä- ja määräyseroja on ollut ajoittain vaikea tulkita. Miekkio-Renkomäki-Ämmälä osayleiskaavan määräyksien kumoamisella saadaan alueen yleiskaavalliset määräykset ja ohjaavuus nykyistä selkeämmäksi ja yhteismitalliseksi muiden alueiden kanssa.

Kuten edellä Okeroisten osayleiskaavan kohdalla on kuvattu, tuovat Lahden suunta -työn 2021–2025 kierroksella laadittavat eri teemaiset, oikeusvaikutteiset kaavakartat paljon uutta tietoa mm.

kulttuuriympäristön, maiseman ja luonnon arvoista, mikä mahdollistaa Miekkio-Renkomäki-Ämmälä osayleiskaavan määräysten osoittamisen Lahden yleiskaavassa 2035 (Y-205).

Miekkio-Renkomäki-Ämmälä osayleiskaavan ja voimassa olevan Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) yhdyskuntarakenteen aluevarausmerkinnöissä ja niiden rajauksissa ei ole merkittäviä eroja. Suurimmat erot ovat kaavamääräyksissä. Osayleiskaavassa on maisemaan ja kulttuuriympäristöön, sekä luontoarvoihin liittyen tarkempia määräyksiä kuin Lahden yleiskaavassa 2030 (Y-203). Lahden suunta -työn 2021–2025 kierroksella laadittaviin, oikeusvaikutteisiin kulttuuriympäristön sekä viher- ja sinirakenteen kartoille tuotavat uudet kaavamerkinnot ja kaavamääräykset tulevat antamaan paljon sitä tietoa yleiskaavaan, jota osayleiskaavan tarkemmat kaavamääräykset sisältävät. Merkittävämpänä puutteena Lahden yleiskaavassa 2035 (Y-205) tulee olemaan alueen geologisten arvojen vähäinen kuvaaminen. Geologisten arvojen yhteismitallinen esittäminen yleiskaavassa vaatisi kuntatasoisen selvityksen laatimisen. Lisäksi koko kaupungin kattavassa yleiskaavassa ei tuoda esiin kaikkia lajistoon liittyviä luontotietoja.

Enonsaaren osayleiskaava

Enonsaaren osayleiskaava jää voimaan kokonaisuudessaan. Tämän lisäksi Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) uusien teemojen kaavamerkintöjä ja -määräyksiä noudatetaan osayleiskaavan alueella.

Enonsaaren osayleiskaavan aluerajaus esitetään Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) kartoilla OYK1 -rajauksena. Osayleiskaavan maankäyttö on esitetty yleispiirteistettynä Lahden yleiskaavassa 2035 (Y-205). Enonsaaren osayleiskaava jää voimaan ja alueella noudatetaan osayleiskaavan kaavamerkintöjä ja -määräyksiä. Tämän lisäksi Enonsaaren osayleiskaavan alueilla noudatetaan yleiskaavakartan 1: Kestävä yhdyskuntarakenne strategisia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ja yleiskaavakarttojen 2: Kulttuuriympäristö, 3: Viherrakenne, 4: Sinirakenne, 5: Kiertotalous ja 6: Kestävä liikkuminen uusia teemoja koskevia merkintöjä ja määräyksiä.

Uudenkylän osayleiskaava

Uudenkylän osayleiskaava jää voimaan kokonaisuudessaan. Tämän lisäksi Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) uusien teemojen kaavamerkintöjä ja -määräyksiä noudatetaan osayleiskaavan alueella.

Uudenkylän osayleiskaavan aluerajaus esitetään Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) kartoilla OYK2 -rajauksena. Osayleiskaavan maankäyttö on esitetty yleispiirteistettynä Lahden yleiskaavassa 2035 (Y-205), esimerkiksi rantojen osalta on näytetty pääkäyttötarkoitus eli lomarakentaminen (RA).

Uudenkylän osayleiskaava jää voimaan ja alueella noudatetaan osayleiskaavan kaavamerkintöjä ja -määräyksiä. Tämän lisäksi Uudenkylän osayleiskaavan alueilla noudatetaan yleiskaavakartan 1: Kestävä yhdyskuntarakenne strategisia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ja yleiskaavakarttojen 2: Kulttuuriympäristö, 3: Viherrakenne, 4: Sinirakenne,

5: Kiertotalous ja 6: Kestävä liikkuminen uusia teemoja koskevia merkintöjä ja määräyksiä.

Rantavyöhykkeet RV/1-RV/4

Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) määräyksien mukaan kaavassa rantavyöhykkeen RV-rasterilla osoitetuilla rantavyöhykkeillä RV/1, RV/2, RV/3 ja RV/4 noudatetaan eri osayleiskaavojen tai rantayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä, kuten Lahden suunta -työn edelliselläkin kierroksella. Tämän lisäksi RV-rantavyöhykkeellä noudatetaan yleiskaavakartan 1: Kestävä yhdyskuntarakenne strategisia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ja yleiskaavakarttojen 2: Kulttuuriympäristö, 3: Viherrakenne, 4: Sinirakenne, 5: Kiertotalous ja 6: Kestävä liikkuminen uusia teemoja koskevia merkintöjä ja määräyksiä.

Luoteis-Nastolan osayleiskaava

Luoteis-Nastolan osayleiskaavan ranta-alueen kaavamerkinnät ja -määräykset jäävät voimaan RV/1 - rantavyöhykkeen alueella. Tämän lisäksi Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) uusien teemojen kaavamerkintöjä ja -määräyksiä noudatetaan osayleiskaavan alueella.

Edellisellä Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella Luoteis-Nastolan osayleiskaavasta jäi voimaan mitoitettut ranta-alueet ja muilta osin laadittu Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) kumosi osayleiskaavan. Nyt laadittava Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ei tuo suuria muutoksia tältä osin voimassa olevaan kaavaan, mitoitettut ranta-alueet jäävät voimaan Luoteis-Nastolan osayleiskaavan mukaisesti. Oksjärven pohjoispuolelta on pienennetty Luoteis-Nastolan osayleiskaavan mukaisesti voimaan jäävää aluetta taustamaaston osalta. Alueet ovat Luoteis-Nastolan osayleiskaavassa maa- ja metsätalousaluetta (M) ja alueet tulevat vastaavalla kaavamerkinnällä Lahden yleiskaavaan 2035 (Y-205).

Rantaan rajoittuvan rakentamisen osalta Lahden yleiskaavassa 2035 (Y-205) esitetään rasterilla alueet (RV/1), jolla Luoteis-Nastolan osayleiskaavan merkinnät ja määräykset ovat voimassa. Tämän lisäksi Luoteis-Nastolan osayleiskaavan RV/1-rantavyöhykkeen alueella noudatetaan yleiskaavakartan 1: Kestävä yhdyskuntarakenne strategisia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ja yleiskaavakarttojen 2: Kulttuuriympäristö, 3: Viherrakenne, 4: Sinirakenne, 5: Kiertotalous ja 6: Kestävä liikkuminen uusia teemoja koskevia merkintöjä ja määräyksiä.

Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaava

Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan ranta-alueen kaavamerkinnät ja -määräykset jäävät voimaan RV/2 rantavyöhykkeen alueella. Tämän lisäksi Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) uusien teemojen kaavamerkintöjä ja -määräyksiä noudatetaan osayleiskaavan alueella.

Edellisellä Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavasta jäi voimaan mitoitettut ranta-alueet ja muilta osin laadittu Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) kumosi osayleiskaavan. Nyt laadittava Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ei tuo muutoksia tältä osin voimassa olevaan kaavaan.

Lahden yleiskaavassa 2035 (Y-205) esitetään rasterilla alueet (RV/2), jolla Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan merkinnät ja määräykset ovat voimassa. Tämän lisäksi Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan RV/2-rantavyöhykkeen alueella noudatetaan yleiskaavakartan 1: Kestävä yhdyskuntarakenne strategisia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ja yleiskaavakarttojen 2: Kulttuuriympäristö, 3: Viherrakenne, 4: Sinirakenne, 5: Kiertotalous ja 6: Kestävä liikkuminen uusia teemoja koskevia merkintöjä ja määräyksiä.

Villähde-Koiskalan osayleiskaava

Villähde-Koiskalan osayleiskaavan ranta-alueen kaavamerkinnot ja -määräykset jäävät voimaan RV/3-rantavyöhykkeen alueella. Tämän lisäksi Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) uusien teemojen kaavamerkintöjä ja -määräyksiä noudatetaan osayleiskaavan alueella.

Edellisellä Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella Villähde-Koiskalan osayleiskaavasta jäi voimaan Kärkjärven länsirannan rantavyöhyke ja muilta osin laadittu Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) kumosi osayleiskaavan. Nyt laadittava Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ei tuo muutoksia tältä osin voimassa olevaan kaavaan.

Lahden yleiskaavassa 2035 (Y-205) esitetään rasterilla alueet (RV/3), jolla Villähde-Koiskalan osayleiskaavan merkinnot ja määräykset ovat voimassa. Tämän lisäksi Villähde-Koiskalan osayleiskaavan RV-rantavyöhykkeen alueella noudatetaan yleiskaavakartan 1: Kestävä yhdyskuntarakenne strategisia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ja yleiskaavakarttojen 2: Kulttuuriympäristö, 3: Viherrakenne, 4: Sinirakenne, 5: Kiertotalous ja 6: Kestävä liikkuminen uusia teemoja koskevia merkintöjä ja määräyksiä.

Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaava

Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaavan ranta-alueen kaavamerkinnot ja -määräykset jäävät voimaan RV/4-rantavyöhykkeen alueella. Tämän lisäksi Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) uusien teemojen kaavamerkintöjä ja -määräyksiä noudatetaan osayleiskaavan alueella.

Edellisellä Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaavasta jäi voimaan mitoitettut ranta-alueet ja muilta osin laadittu Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) kumosi osayleiskaavan. Nyt laadittava Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) ei tuo muutoksia tältä osin voimassa olevaan kaavaan.

Lahden yleiskaavassa 2035 (Y-205) esitetään rasterilla alueet (RV/4), jolla Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaavan merkinnät ja määräykset ovat voimassa. Tämän lisäksi Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaavan RV-rantavyöhykkeen alueella noudatetaan yleiskaavakartan 1: Kestävä yhdyskuntarakenne strategisia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ja yleiskaavakarttojen 2: Kulttuuriympäristö, 3: Viherrakenne, 4: Sinirakenne, 5: Kiertotalous ja 6: Kestävä liikkuminen uusia teemoja koskevia merkintöjä ja määräyksiä.

Muutosesitykset kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmaan

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma käsittää keskeisimmät kaupunkitasoiset toimet kestävän kaupunkiliikkumisen edistämiseksi vuoteen 2035 mennessä. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021–2025 ehdotuksessa on päivitetty edellisen ohjelman toimenpidekokonaisuuksien ja toimenpiteiden tilanne ja ryhmitelty toimenpidekokonaisuudet kaupungin nykyisen strategian mukaisiksi. Samalla on tunnistettu uusia, kaupungin strategian mukaisia, toimenpidekokonaisuuksia, joiden kehittämiseen ja toteuttamiseen tarvitaan toimenpiteitä. Ensimmäisen ohjelman toimenpiteistä moni on edistynyt suunnitellusti, mutta osa toimenpiteistä on jäänyt toteutumatta. Seuraavien vuosien aikana osa toimenpiteistä jatkuu ohjelman mukaisesti, sillä niiden on tavoite valmistua vuoteen 2030 mennessä.

Lahden kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021–2025 sisältää yhteensä neljätoista toimenpidekokonaisuutta: 1. Koululaisten kestävän liikenteen edistäminen, 2. Kestävän työmatkaliikkumisen edistäminen, 3. Keskustavisio 2040, 4. Liikenneturvallisuus, 5. Citylogistiikka, 6. Pyöräilyn tavoiteverkko, 7. Kestävän liikkumisen viestintä ja vuorovaikutus, 8. Kaupunkipyöräjärjestelmän kehittäminen, 9. Houkutteleva kävelyn ja

pyöräilyn ympäristö, 10. Palveluverkon ja liikenteen suunnitteluyhteistyön kehittäminen, 11. Joukkoliikenteen kehittäminen, 12. Liityntäpysäköinnin kehittäminen, 13. Liikenteen ja liikkumisen data sekä 14. Sähköisen liikenteen edistäminen.

Toimenpidekokonaisuudet on koottu Lahden suunta -työn 2021–2025 yhteisten kestävyysteemaisten strategiaotsikoiden alle: Kestävästi elinvoimainen, kestävästi hyvinvoiva ja kestävästi uudistuva. Ohjelman toimenpidekokonaisuudet on kerätty strategiaotsikoiden alle joko sellaisenaan tai aiempia kokonaisuuksia muokaten.

Toimenpidekokonaisuuksia on täydennetty tarkemmalle toimenpidetasolle ehdotusvaiheessa. Kestävästi elinvoimainen -osiossa esitellään koulu- ja työmatkaliikkumista sekä liikenneturvallisuutta edistävät toimenpiteet. Lisäksi esitellään keskustavision ja citylogistiikan toimenpiteet. Kestävästi hyvinvoiva -osiossa esitellään pyöräilyn tavoiteverkkoa, vuorovaikutusta ja viestintää ja kaupunkipyöräjärjestelmää edistävät toimenpiteet. Lisäksi esitellään houkuttelevaa kävelyn ja pyöräilyn ympäristöä sekä palveluverkon ja liikenteen suunnitteluyhteistyön kehittämistä koskevat toimenpiteet. Kestävästi uudistuva -osiossa esitellään joukkoliikenteen ja liityntäpysäköinnin kehittämistä sekä liikenteen ja liikkumisen datan hyödyntämistä ja sähköistä liikennettä edistävät toimenpiteet.

Ohjelmassa on mukana neljä kokonaan uutta toimenpidekokonaisuutta: 5. Citylogistiikka eli kaupungin sisäisen jakeluliikenteen kehittäminen, 9. Houkutteleva kävelyn ja pyöräilyn ympäristö, 10. Palveluverkon ja liikenteen suunnitteluyhteistyön kehittäminen ja 14. Sähköisen liikenteen edistäminen.

- 5. Citylogistiikan toimenpidekokonaisuus sisältää kaupungin oman jakelulogiikan kehittämisen, jakeluliikenteen tehostamiseen

kannustamisen yhdessä yritysten kanssa sekä vähäpäästöisempien ja pienempien jakeluajoneuvojen käytön edistämisen etenkin tiiviillä keskusta-alueella. Jälkimmäisessä tarkempina keinoina kannustamisen keskittämään jakelutoimintaa tietyille, yhdessä yritysten kanssa sovitulle, aikavälille sekä kannustamisen tavarapyörien ja polkupyörien käyttöön. Lisäksi teemaa edistää uutena hankkeena Kestävän liikenteen pilotit Päijät-Hämeessä (KELPO).

- 9. Houkutteleva kävelyn ja pyöräilyn ympäristö - toimenpidekokonaisuus sisältää toimien kohdistamisen erityisesti yleiskaavassa määritellyille kävelyn tavoitteellisille laatureiteille, pääasiallisten kulkutapojen määrittämisen kehitettävillä alueilla ja ympäristön suunnittelun myös uudenlaiset liikkumistavat huomioiden sekä jalankulku- ja pyöräilyväylien suunnittelun ja toteuttamisen viihtyisille alueille ja mahdollisimman vähän muiden kulkutapojen kanssa risteävästi.
- 10. Palveluverkon ja liikenteen suunnitteluyhteistyön kehittämisen - toimenpidekokonaisuus sisältää sekä poikkihallinnollisen yhteistyön kehittämisen että kestäväillä kulkutavoilla saavutettavuuden ja houkuttelevuuden sekä esteettömyyden huomioimisen toimitilojen sijoittelussa.
- 14. Sähköisen liikenteen edistämisen -toimenpidekokonaisuuteen sisältää sähköyhteiskäyttöautojen käytön tukemisen, ladattavien pyörien tarpeiden huomioimisen sekä latausinfra toteuttamisen mahdollistamisen kaupungin toimin.

Uusien toimenpidekokonaisuuksien lisäksi vanhoihin toimenpidekokonaisuuksiin sisältyy seuraavia uusia toimenpiteitä:

- 3. Keskustavision 2040 -toimenpidekokonaisuus: Keskustavision 2040 ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman tavoitteiden yhteensovittaminen.
- 6. Pyöräilyn tavoiteverkko -toimenpidekokonaisuus: Tavarapyörien tarpeiden huomiointi suunnittelussa.
- 7. Kestävän liikkumisen viestinnän ja vuorovaikutuksen -toimenpidekokonaisuus: Kumppanuuspöydät.
- 8. Kaupunkipyöräjärjestelmän kehittämisen -toimenpidekokonaisuus: Tarkastelu sähköavusteisista tavarapyöristä osana järjestelmää.
- 12. Liityntäpysäköinnin kehittämisen -toimenpidekokonaisuus: Mahdollisuus yhdistää pysäköinti joukkoliikennelippuun.
- 13. Liikenteen ja liikkumisen datan -toimenpidekokonaisuus: Analytiikan lisääminen.

Lisäksi kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmaa edistävät uusina hankkeina Kestävän työmatkaliikkumisen hanke (SYCLA) ja Kestävän liikenteen pilotit Päijät-Hämeessä (KELPO).

Jatkotoimenpiteet

Kaupunkiympäristölautakunta käsittelee Lahden suunta -työn 2021–2025 ehdotusta 24.4.2024 ja kaupunginhallitus päättää Lahden suunta -työn 2021–2025 ehdotuksen nähtäville asettamisesta. Lisäksi kaupunginhallitus antaa vastineet luonnosvaiheen lausuntoihin ja mielipiteisiin. Nähtäville asetetaan Lahden yleiskaavan 2035 (Y-205) ehdotus ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman 2021–2025 ehdotus. Tavoitteena on, että ehdotus asetettaisiin nähtäville touko-kesäkuussa 2024.

Nähtävilläoloaikana ehdotuksesta pyydetään viranomaislausunnot ja osalliset voivat jättää siitä muistutuksen.

Lahden suunta -työn 2021–2025 ehdotuksesta saatu palaute otetaan huomioon hyväksymiskäsittelyyn menevässä Lahden suunta -työssä. Loppuvuodesta 2024 kaupunginhallitus hyväksyy vastineet mahdollisiin muistutuksiin ja lähettää Lahden suunta -työn 2021–2025 ehdotuksen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ehdotus julkisesti nähtäville/kuulutus

Lausuntopyynnöt

Liitteet

- 16 Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) kartta 1: Kestävä yhdyskuntarakenne
- 17 Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) kartta 2: Kulttuuriympäristö
- 18 Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) kartta 3: Viherrakenne
- 19 Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) kartta 4: Sinirakenne
- 20 Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) kartta 5: Kiertotalous
- 21 Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) kartta 6: Kestävä liikkuminen
- 22 Lahden suunta 2021-2025 tavoitteet, KV 5.9.2022
- 23 Lahden suunta -työn 2021-2025 osallistumis- ja arviointisuunnitelma OAS, päivitetty 10.4.2024
- 24 Yleiskaavamääräyksiä täydentävät alueelliset suunnitteluohjeet 16.4.2024
- 25 Lahden suunta -työn 2021–2025 selostus, ehdotus

- 26 Lahden suunta -työn 2021-2025 aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun 1.11.2022
pöytäkirja
- 27 Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021-2025, 8.4.2024 Ehdotus
- 28 Lahden suunta -työn 2021-2025 luonnoksesta saadut lausunnot
- 29 Lahden suunta -työn 2021-2025 luonnoksesta saadut mielipiteet (yhdistykset ja asukkaat)
- 30 Lahden suunta -työn 2021-2025 luonnoksesta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden
tiivistelmät ja vastineet niihin
- 31 Vertailutaulukko luonnos- ja ehdotusvaiheen kaavamääräyksistä
- 32 Vertailukuvaparit luonnokseen ehdotusvaiheessa tehdyistä muutoksista
- 33 Lahden suunta -työ 2021-2025 luonnos - vaikutusten arviointi 5.6.2023
- 34 Lahden yleiskaava 2035 – Liikenteellisten vaikutusten arviointi. Kaavaluonnosvaiheen
taustaraportti 6.6.2023
- 35 Lahden yleiskaava 2035: Liikenteellisten vaikutusten arviointi, kaavaehdotusvaiheen
liikenteellisiä vaikutuksia tarkentava taustaraportti 28.3.2024
- 36 Lahden suunta -työ 2021-2025 ehdotus - vaikutusten arviointi 15.4.2024
- 37 Asuinalueiden sosioekonominen tarkastelu
- 38 Ikäihmistien paikat ja asumisen tarpeet
- 39 Kaupunkipientaloeselvitys
- 40 Lasten ja nuorten kasvun vastualueen palveluverkkosuunnitelma 2021
- 41 Selvitys Lahden elinkeinoelämän mahdollisuuksista. Raporttiluonnos 5.6.2023
- 42 Esiselvitys arkeologisesta selvitystarpeesta Lahden kaupungin alueella – raportti
liitekarttoineen
- 43 Lahden kulttuurimaisemat – selvitys paikallisesti arvokkaista kulttuurimaisemista
- 44 Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) - Rakennettujen kulttuuriympäristöjen päivitysinventointi.
Raporttiluonnos 31.5.2023 / Päivityskorjauksia 15.4.2024
- 45 Hulevesimerkinnot ja -määräykset Lahden yleiskaavassa – Taustaraportti liitekarttoineen
2.4.2020
- 46 Lahden ekologinen verkosto. Opinnäytetyö, YAMK. Uronen, Carita. 2019

- 47 Lahden liito-oravakartoitus 2023. Julkinen versio
- 48 Lahden luontotyyppiselvitys 2024
- 49 Selvitys Lahden tärkeimmistä ekosysteemipalveluista 2019
- 50 Virkistysalueverkoston yleissuunnitelma 2020
- 51 Lahden suunta 2021-2025-työn yleiskaavan kiertotalousteemaan liittyvät selvitykset 2022
- 52 Päijät-Hämeen tuulivoimaselvitys
- 53 Kestävät matkaketjut Päijät-Hämeessä
- 54 Alueellinen junaliikenneselvitys - Infrastruktuuri, kapasiteetti ja kalusto
- 55 Alueellisen junaliikenteen selvitys - Osaprojekti 2 - maankäyttö
- 56 Alueellisen junaliikenteen jatkoselvitys - liikennöintikustannukset ja matkustajapotentiaali
- 57 Alueellisen junaliikenteen jatkoselvitys: Matkustajapotentiaalin päivitykset
- 58 Kerava–Lahti–Kouvola aluevaraus selvitys
- 59 Junaliikenteen mahdolliset seisakepaikat Lahden kaupungissa, raportti liitekartoineen
- 60 Päijät-Hämeen pääpyörätieverkko
- 61 Raskaan liikenteen latausinfra - Päijät-Hämeen tarpeet ja mahdollisuudet
- 62 Lahden citylogistiikka -selvitys. Raportti 2.6.2022.
- 63 Kävely kunniaan! Lahden kävely-ympäristöjen käyttäjälähtöinen suunnittelu. Diplomityö,
Erika Kukkonen, 27.3.2023
- 64 Lahden liito-oravaselvitys 2023. Salassapidettävä JulkL 24.1 § 14 kohta.

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 179

Kokoomuksen valtuustoryhmän järjestäytyminen KV

5138/00.00.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen

”Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa

Lahden Kokoomuksen valtuustoryhmä 15.4.2024:

”Pöytäkirjanote 12/2024

Aika: Maanantai 15.4.2024 klo 17.00–17.43

Paikka: Kaupungintalo, tornisali

9 § Valtuustoryhmän uuden jäsenen hyväksyminen

Päätösesitys: Hyväksytään Keskusta-ryhmän valtuutettu Miina Harmaalan pyyntö liittyä Lahden Kokoomuksen valtuustoryhmän jäseneksi. Harmaala eroaa Keskustan valtuustoryhmästä.

- Putula pohjusti ja McCarron esitteli luottamuksellisen asian ryhmälle.

Päätös: Hyväksyttiin valtuutettu Harmaalan pyyntö yksimielisesti.

Todettiin, että valtuustoryhmän kokoonpanon muuttuminen ei tuo muutoksia 11.12.2023 yksimielisesti tehtyihin henkilövalintoihin; todetaan kuitenkin valtuutettu Bruneaun ero kaupunginhallituksesta ja pyyntö jäädä samalla sivuun ryhmän neuvottelijoista

o Todettiin ryhmän neuvottelijat: ryhmän puheenjohtajisto (Putula, McCarron ja Rantanen), sihteeristö (Rautapää ja Lindqvist), kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimiva Juha Rostedt sekä Lahden Kokoomuksen puheenjohtaja Mikael Seppälä.”

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote luettelot

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 180

Kaupunginvaltuuston esityslistan toimittaminen varavaltuutetuille v. 2021-2025 KV

4977/00.01.01.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Kaupunginhallitus päätti tehdä kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää muuttaa 16.8.2021 tekemäänsä päätöstä siten, että valtuuston esityslista toimitetaan Kokoomuksen kuudelle ensimmäiselle varavaltuutetulle.”

Lisäksi päätettiin, että puolueiden välillä neuvotellaan esityslistan toimittamisesta varavaltuutetuille osana luottamushenkilöorganisaatiota koskevaa hallintosäätöuudistusta. Varavaltuutettujen määrä ei voi jatkossa ylittää varsinaisten valtuutettujen määrää. Valtuustoryhmien muutosten tarkistus vuosittain kesäkuussa. Ensimmäinen tarkistus tehdään kesäkuussa 2025.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää muuttaa 16.8.2021 tekemäänsä päätöstä siten, että valtuuston esityslista toimitetaan Kokoomuksen kuudelle ensimmäiselle varavaltuutetulle.”

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä kaupunginhallituksen III varapuheenjohtaja Putula teki seuraavan muutosesityksen päätösehdotukseen: ”Lisäksi esitetään, että puolueiden välillä neuvoteltaisiin esityslistan toimittamisesta varavaltuutetuille osana luottamushenkilöorganisaatiota koskevaa hallintosäätöuudistusta. Varavaltuutettujen määrä ei voi jatkossa ylittää varsinaisten valtuutettujen määrää. Valtuustoryhmien muutosten tarkistus vuosittain kesäkuussa. Ensimmäinen tarkistus tehdään kesäkuussa 2025.” Jäsen Ida Rantanen kannatti tehtyä esitystä.

Puheenjohtaja tiedusteli kaupunginhallitukselta, voidaanko Putulan lisäyksesitys hyväksyä yksimielisesti. Kaupunginhallitus hyväksyi lisäyksesityksen yksimielisesti.

Asian käsittelyn yhteydessä jäsen Jouni Kaikkonen teki hylkäyksesityksen. I varapuheenjohtaja Aaltonen kannatti tehtyä hylkäyksesitystä.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu päätösehdotuksesta poikkeava esitys, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen: Ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Kaikkosen hylkäyksesitystä, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 8 JAA-ääntä (Minna Lampinen, Erkki Nieminen, Martti Talja, Jorma Ratia, Mira Nieminen, Ida Rantanen, Toni Putula ja Sirkku Hildén) ja 2 EI-ääntä (Jouni Kaikkonen ja Kalle Aaltonen). Äänestyslista otettiin pöytäkirjan liitteeksi.

Puheenjohtaja totesi esittelijän päätösehdotuksen tulleen hyväksytyksi.

Tämän jälkeen jäsenet Kaikkonen ja Aaltonen ilmoittivat eriävän mielipiteensä merkittäväksi pöytäkirjaan.

Eriävän mielipiteen perustelut liitteenä.

Asian käsittelyn yhteydessä kaupunginhallitus päätti yksimielisesti poistaa perusteluosasta lauseen: "On perusteltua, että samankokoisilla ryhmillä on myös yhtä monta listan saavaa varavaltuutettua."

Perusteluosa

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 13 §:n 4 momentin mukaan valtuusto voi päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle esityslista toimitetaan.

Kaupunginvaltuusto päätti 16.8.2021 (§ 78), että valtuuston esityslista valtuustokaudella 2021-2025 toimitetaan varavaltuutetuille seuraavasti:

SDP: kuudelle ensimmäiselle varavaltuutetulle

Kok: viidelle ensimmäiselle varavaltuutetulle

PS: neljälle ensimmäiselle varavaltuutetulle

Pro Lahti: kolmelle ensimmäiselle varavaltuutetulle

Vihr: kolmelle ensimmäiselle varavaltuutetulle

Kesk: kahdelle ensimmäiselle varavaltuutetulle

KD: kahdelle ensimmäiselle varavaltuutetulle

Vas: kahdelle ensimmäiselle varavaltuutetulle

Valtuustoryhmien kokoonpanoissa tapahtuneiden muutosten johdosta SDP:n ja Kokoomuksen valtuustoryhmät ovat tällä hetkellä yhtä suuria (molemmissa 16 valtuutettua).

Listan saavat varavaltuutetut saavat samalla käyttöönsä myös laitteet, esim. kannettavat tietokoneet, joilla esityslistoja voi lukea luottamushenkilöiden sähköisestä kokousjärjestelmästä. Kokoomuksen kuudes varavaltuutettu Mona Pyykkönen, jolle lista jatkossa toimitetaan, on tarkastuslautakunnan ja joukkoliikennelautakunnan jäsen, ja hänellä on lautakuntien jäsenenä it-laitteisto käytössään. Päätös ei näin ollen aiheuta toimenpiteitä it-laitteiston hankinnan osalta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote Pyykkönen, päätösvalmistelupalvelut, hallintopäällikkö

Liitteet

65 Pykälän 180 kohdan eriävän mielipiteen perustelut

66 Äänestyslista KH 29042024 § 180

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 181

Eron myöntäminen Miina Harmaalalle hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja uuden jäsenen valitseminen KV

4999/00.00.01.06/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto myöntää Miina Harmaalalle eron hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Perusteluosa

Eron myöntäminen

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan jäsen Miina Harmaala on 25.4.2024 ilmoittanut eroavansa Keskusta-puolueesta, Lahden Keskusta-puolueen valtuustoryhmästä sekä niistä poliittisista luottamustehtävistä joita hänellä

on Keskustan kautta ollut. Harmaalan pyyntö liittyä Lahden Kokoomuksen valtuustoryhmään on hyväksytty ja hän jatkaa valtuustotyötä Kokoomuksen valtuustoryhmän valtuutettuna.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Hallintosäännön sivistyksen palvelualueita koskevien erillissääntöjen 2 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikauttaan vastaavaksi ajaksi.

Uuden jäsenen valinta

Kelpoisuusehdot lautakuntaan määräytyvät kuntalain (410/2015) 71 §:n (yleinen vaalikelpoisuus) ja 74 §:n (vaalikelpoisuus lautakuntaan) mukaan.

Kuntalain 71 §:

”Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.”

Kuntalain 74 § 1 mom.:

”Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;

2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.”

Uuden jäsenen valinnassa tulee huomioida tasa-arvolain (609/1986) 4 a §:n 1 momentti, jonka mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja ja kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan kokoonpano on ollut seuraava:

puheenjohtaja: Maria Mäkynen (sd.)

varajäsen: Katja Hotta (sd.)

I varapuheenjohtaja: Pertti Arvaja (kd.)

varajäsen: Katja Toepfer (kd.)

II varapuheenjohtaja: Sari Niinistö (kok.)

varajäsen: Lea Smolander (kok.)

jäsen: Roosa Rusanen (sd.)

varajäsen: Sara Etola (sd.)

jäsen: Antti Laaksonen (sd.)

varajäsen: Pekka Sillanmäki (sd.)

jäsen: Marko Lindqvist (kok.)

varajäsen: Henri Syyslahti (kok.)

jäsen: Tuomas Sorsa (ps.)

varajäsen: Juha Ilmoniemi (ps.)

jäsen: Saija Granlund (ps.)

varajäsen: Päivi Granlund (ps.)

jäsen: Matias Pusa (Pro Lahti)

varajäsen: Jarmo Heino (Pro Lahti)

jäsen: Miina Harmaala (kesk.)

varajäsen: Sara Ikävalko (RKP)

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava erikseen sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta.

Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan jäsenten ja varajäsenten määrien ollessa kymmenen, on naisia/miehiä oltava vähintään neljä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote Harmaala, valittu, hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, luettelot

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 12

Liitteet

67 Eroilmoitus, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, Harmaala Miina

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 12

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 182

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

Pöytäkirja:

- Rakennus- ja ympäristölupalautakunta 16.4.2024

- Lahden seudun jätelautakunta 18.4.2024

Muistio:

- Vanhusneuvosto 19.3.2024

Purkamislupahakemus:

- Rakennusvalvonnan ilmoitus 24.4.2024 purkamislupahakemuksesta 398-2024-236

- kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalla 19.-25.4.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 12

Toimenpiteet

Ote Joonas Virolainen/rakennusvalvonta

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 29.04.2024

§ 183

Lahden kaupungin lausunto valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien oikaisuvaatimukset vuoden 2024 kunnan peruspalvelujen valtionosuuspäätöksistä

53/02.02.00.04/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, p. 050 383 6502

Controller Maija Laine, p. 044 716 1433

Controller Katja Markkola, p. 050 383 6456

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan valtiovarainministeriölle perusteluosassa esitetyn lausunnon.

Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Kaupunginhallituksen jäsen Martti Talja, kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja Sonja Falk, sekä kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Rami Lehto ilmoittivat olevansa esteellisiä ja poistuivat asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyydet todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 5 kohdan perusteella.

Perusteluosa

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän 11 jäsenkuntaa ovat kukin tehneet oikaisuvaatimuksen valtiovarainministeriön 21.12.2023 tekemästä kunnan vuoden 2024 peruspalvelujen valtionosuuspäätöksestä (VN/35660/2023). Lahden kaupunginhallitus on päättänyt edellä mainitusta oikaisuvaatimuksesta kokouksessaan 4.3.2024 § 91.

Oikaisuvaatimusten sisältö

Oikaisuvaatimuksessaan kunnat vaativat, että valtionosuuslaskelmissa ei tule ottaa huomioon valtiovarainministeriön päätöksessä kuntien siirtyviin kustannuksiin oikaistua kunnan osuutta Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän (jäljempänä kuntayhtymä) alijäämän kattamisvelvollisuudesta. Alijäämä aiheutuu Päijät-Hämeen hyvinvointialueen (jäljempänä hyvinvointialue) kuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätökseen tekemästä tilinpäätösvarauksesta, joka liittyy mahdolliseen palkkaharmonisaatoratkaisuun. Kunnat katsovat, että varauksen tekemiselle ei ole ollut perusteita eikä siten kunnilla ole velvollisuutta varauksesta aiheutuvan alijäämän kattamiseen. Tarkemmat perusteet löytyvät kuntien oikaisuvaatimuksista.

Hollolan kunnan oikaisuvaatimuksessa tuodaan lisäksi esille, että kuntayhtymän palkkaharmonisointia koskeva varaus tilinpäätöksessä on

viimeisten tietojen mukaan ollut tulevaan mahdolliseen hyvinvointialueen sopimuksen vuodelle 2022 laskettuun korvauskustannukseen verrattuna lähes kolminkertainen. Myös Padasjoen kunnan oikaisuvaatimuksen mukaan saavutettu sovitteluratkaisu osoittaa vuoden 2022 kustannusvarauksen olleen ylimitoitettu.

Hollolan kunnan mukaan palkkaharmonisointikustannus on lisäksi huomioitu liian suurena yhdelle vuodelle, kun se olisi pitänyt jaksottaa vuosille 2020–2022. Hollolan kunta vaatii tällä perusteella toissijaisesti, että kuntayhtymän tilinpäätökseen perustunut palkkaharmonisaatiovaraus ja siitä kunnalle koitua valtionosuusvähennys korjataan vastaamaan lain edellyttämää kohdennusta, eli takautuvaa harmonisaatiokustannusta vuosilta 2020–2022, eikä sitä kohdenneta kokonaisuutena vuoteen 2022.

Lisäksi Hollolan kunta vaatii, että kuntayhtymän taseessa oleva aikaisempien vuosien ylijäämä, joka vuoden 2022 tilinpäätöksessä oli 1,9 milj. euroa ja yhtymäkonsernilla 3,5 milj. euroa, otetaan huomioon kustannuksia vähentävänä tekijänä.

Heinolan kaupunki ja Sysmän kunta vetoavat oikaisuvaatimuksissaan lisäksi siihen, että kuntayhtymän alijäämän kattaminen on otettu valtiovarainministeriön päätöksessä tehdyssä oikaisussa jäsenkuntien kesken virheellisesti huomioon. Mainitut kunnat ovat olleet kuntayhtymässä osallisena vain sairaanhoitopiirille säädettyjen erikoissairaanhoidon tehtävien osalta, mutta eivät sosiaali- ja perusterveydenhuollon osalta. Oikaisuvaatimusten mukaan palkkaharmonisaatio on aiheutunut nimenomaan perusterveydenhuollon henkilöstön siirtymisestä kuntayhtymään.

Hyvinvointialueen ja kuntien kuuleminen asiassa

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 47 §:n ja hyvinvointialueen rahoituksesta annetun lain (617/2021) 26 a §:n mukaan valtiovarainministeriö voi itse tai hakemuksen perusteella korjata kunnan tai hyvinvointialueen mainitussa laissa tarkoitetuissa päätöksissä ja päätösten perusteena olevissa tiedoissa olevan laskuvirheen. Korjaaminen ei edellytä hallintolain (434/2003) 50 ja 51 §:ssä säädettyjen virheen korjaamista koskevien edellytysten täyttymistä, mutta menettelyyn sovelletaan soveltuvien osin, mitä hallintolain 8 luvussa säädetään. Siten asianosaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen virheen korjaamista, jollei se ole tarpeetonta.

Valtiovarainministeriö on tehnyt alustavaa arviointia saadun selvityksen ja sovellettavan lainsäädännön perusteella seuraavasti:

Kuntayhtymän pakollisen varauksen huomioon ottaminen ja varauksen määrä

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätökseen on kirjattu pakollinen varaus, 20 miljoonaa euroa, vuoden 2022 palkkaharmonisaation kustannuksia varten sekä vastaava saaminen jäsenkunnilta pakollisesta varauksesta syntyneen alijäämän kattamiseksi. Jäsenkunnat eivät ole kirjanneet saamista vastaavaa velkaa eivätkä kulua tilinpäätökseen 2022. Hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi kuntayhtymän tilinpäätöksen, joka pakollisen varauksen takia muodostui alijäämäiseksi.

Tieto pakollisen varauksen jakautumisesta jäsenkuntien kesken on saatu hyvinvointialueelta 21.6.2023 vastauksena valtiovarainministeriön toteuttamaan kyselyyn (Kuntayhtymien ja muiden yhteistoimintaorganisaatioiden takautuvat

palkkaharmonisaatiokustannukset sekä muut sote-uudistuksen rahoituksen siirtolaskelmaa vääristävät erät 2021–2022).

Valtiovarainministeriön 10.10.2023 julkaisemassa kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten siirtolaskelmassa kuntayhtymän jäsenkuntien vuoden 2022 sote-nettokustannuksia on oikaistu lisäämällä osuudet vuoden 2022 alijäämästä perustuen kuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätökseen.

Hyvinvointialueelta 27.3.2024 saadun lisäselvityksen mukaan pakollisesta varauksesta kirjattu alijäämä on jaettu jäsenkuntien kesken perussopimuksen mukaisesti niin, että kustannus kohdistuu kullekin jäsenkunnalle sen tilinpäätösvuoden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukäytön suhteessa.

Kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1393/2022, 7 §) annetaan tarkempia säännöksiä siitä, miten kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta annetun lain (618/2021) 57 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kunnan valtiosuuden perusteena olevia tilinpäätöstietoja tulee oikaista siirtolaskelmassa. Asetuksen sääntelyn tarkoituksena on varmistaa rahoituksen siirron toteutuminen laissa tarkoitetulla tavalla siten, että kunnista hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset vastaavat siirtolaskelman perusteella yhden vuoden sote- ja pela-palveluiden järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Myös yksittäisten kuntien valtiosuuksiin merkittävästi vaikuttavat sote-uudistuksen tasauselementit lasketaan vuodesta 2024 lukien oikaistujen siirtolaskelman tietojen perusteella.

Asetuksessa säädetään tyhjentävästi niistä tilinpäätöstiedoista, jotka voidaan siirtolaskelmassa ottaa huomioon kuntien tilinpäätöstiedoista poiketen. Asetuksen 7 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan oikaistaan

kuntayhtymien vuoden 2021 ja 2022 alijäämää koskevat kirjaukset kuntien tilinpäätöstiedoista siltä osin, kun kunnat eivät ole kirjanneet sitä sosiaali- ja terveydenhuollon kuluiksi. Tietojen oikaisu on tehty Päijät- Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien kustannusten osalta tämän kohdan perusteella kuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätökseen kirjatun palkkaharmonisaatiokustannuksia koskevan varauksen perusteella.

Asetuksen perustelumuistion (kesällä 2023 muutettu asetus 885/2023) mukaan rahoituksen siirtolaskelman tarkoituksena on, että kunnista hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset vastaavat laskelman perusteella yhden vuoden palveluiden järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Asetuksen mukaisilla oikaisilla on erityisesti tavoiteltu tilinpäätöserien ottamista huomioon kuntien Valtiokonttorille raportoimista tilinpäätöstiedoista poiketen silloin, kun ne merkittävästi vääristäisivät laskelmia.

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva valtiovarainministeriön päätös on tehty syksyn 2023 tietojen mukaan ottamalla huomioon kuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätökseen kirjatusta pakollisesta varauksesta johtuva alijäämä. Lähtökohtaisesti tiedoissa tapahtuvia muutoksia laskelman tekohetken jälkeen ei oteta enää huomioon. Oikaisuvaatimuksista saadun tiedon perusteella näyttäisi siltä, että tehty oikaisu ei enää vastaisi asetuksen tarkoitusta, koska todellisuudessa oikaistava määrä on osoittautunut huomattavasti tehtyä varausta pienemmäksi.

Mahdolliset takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset

Hollolan kunta vetoaa siihen, että kuntayhtymän varaukseen vuodelle 2022 sisältyisi osin takautuvia, vuosille 2020 ja 2021 kuuluvia palkkaharmonisaation kustannuksia.

Edellä mainitun asetuksen 7 §:n 1 momentin mukaan tarkistettaessa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57 §:n 3 momentissa tarkoitettuja laskelmia vuonna 2023, laskelmissa otetaan huomioon kunnan vuosille 2021 ja 2022 kuluiksi kirjaamat takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset siten, että siirtyvä palkkakustannus vastaa yhden vuoden suoriteperusteisia palkkakustannuksia.

Mikäli varaukseen on todellisuudessa sisältynyt väitettyjä takautuvia palkkaharmonisaation kustannuksia, tulisivat nämä oikaistuksi edellä mainitun asetuksen kohdan perusteella.

Kuntayhtymän ylijäämän huomioon ottaminen

Hollolan kunta on lisäksi vaatinut, että kuntayhtymän taseen kertynyt ylijäämä otetaan huomioon kustannuksia vähentävänä tekijänä.

Asetuksen 7 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti laskelmissa voidaan kunnan Valtiokonttorille ilmoittamista tilinpäätöstiedoista poiketen ottaa huomioon kunnan kirjaamat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kuntayhtymien takautuvat alijäämät sekä takautuvat ylijäämät siten, että huomioon otettava osuus vastaa yhden vuoden kustannuksia. Asetuksen perustelumuistion mukaan takautuvina erinä pidetään ennen vuotta 2021 aiheutuneita ali- tai ylijäämiä.

Ennen vuotta 2021 kertyneen ylijäämän osuutta ei siten voida ottaa huomioon laskelmavuosille, vaan laskelmavuosien tuottona tai kuluna voidaan huomioida ainoastaan vuosien 2021 ja 2022 suoriteperusteinen ali- tai ylijäämä. Lisäksi edellä mainitun asetuksen 7 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kuntayhtymien ylijäämän palautus sekä alijäämän kattaminen vuosilta 2021 ja 2022 voidaan kuntien Valtiokonttorille raportoimista tilinpäätöstiedoista poiketen ottaa huomioon jäsenkuntien tuottona, kuluna tai kulujen

oikaisuna siten, että palautus jaetaan kuntien kesken perussopimuksessa sovitulla tavalla ja että palautuksesta huomioon otettavalla määrällä kustannukset vastaavat yhden vuoden palvelujen järjestämisen kustannuksia.

Asetuksen nojalla on oikaistu perussopimuksen mukaisesti jaettuna vuosien 2021 ja 2022 suoriteperusteiset ali- ja ylijäämät siten, että kustannukset vastaavat yhden vuoden kustannuksia.

Valtionvarainministeriö varaa Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle ja entisen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän aiemmille jäsenkunnille mahdollisuuden esittää huomiot edellä mainittuihin vaatimuksiin ja niiden perusteisiin 3.5.2024 mennessä.

Lahden kaupungin lausunto:

Lahden kaupunki antaa lausuntonaan alla olevat selvitykset valtiovarainministeriön 24.4.2024 pyytämään lausuntopyyntöön.

1. Selvitys perusteista, joilla kuntayhtymä on kirjannut 20 miljoonan euron pakollisen varauksen

Lahden kaupunki ei ole saanut Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymältä tai Päijät-Hämeen hyvinvointialueelta lakiin, tuomioistuimen päätökseen tai olemassa olevaan sopimukseen perustuvia perusteita palkkaharmonisaatoratkaisuun liittyvän pakollisen varauksen tekemiseen. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen esittämät yleisperustelut ovat niin Lahden kaupungin kuin muidenkin yhtymän osakaskuntien taholta systemaattisesti kiistetty työsopimuslain, lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta sekä liikkeenluovutuslain vastaisina ja niihin perustumattomina.

Lahden kaupunki ei voi hyväksyä palkkaharmonisointiin liittyvää kirjausta, koska hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätöstä tehtäessä sopimuksen kautta syntynyttä velvoitetta ei ole ollut eikä Lahden kaupunki ole osallistunut sellaisen päätöksen tekemiseen, missä asiasta sovittaisiin muulla tavoin.

Mikäli asiassa vedotaan vuonna 2023 tai sen jälkeen mahdollisesti syntyneeseen sopimukseen, Lahden kaupunki vetoaa liikkeenluovutuksen perusteisiin ja katsoo, että se ei ole asiassa asianosainen.

KKO:n päätöksessä 2024:9 on todettu Lapin sairaanhoitopiirin aloittaneen palkkaharmonisointiin tähtäävät konkreettiset toimenpiteet kesällä 2016 ja toteutuksen tapahtuneen 2019–2020. Oikeuskäytännöistä ei KKO:n mukaan löydy täsmällistä yleisesti hyväksyttävissä olevaa enimmäisaikaa, jonka kuluessa palkkaerojen harmonisointi tulisi toteuttaa. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä muodostettiin vuonna 2017 ja palkkaharmonisointia on viety eteenpäin vuoteen 2023 saakka. Tästä mm. kuntayhtymän henkilöstöasioista vastannut viranhaltija ja yhtymän johtaja on informoinut yhtymän jäsenkuntia kuntayhtymän toiminta-aikana.

Edellä kerrottuun perustuen Lahden kaupunki toteaa, että Päijät-Hämeen hyvinvointialueen esittämät suulliset perusteet varauksen kirjaamisesta kiistetään edelleen, kuten on systemaattisesti kiistetty Lahden kaupungin toimesta niin suullisesti kuin kirjallisissa kannanotoissa. Sitä, että Päijät-Hämeen hyvinvointialue on tästä huolimatta tehnyt kirjauksen tilinpäätökseen, voidaan pitää hyvinvointialueen oman edun tavoitteluna ja tietoisena päätöksenä vaikuttaa omien valtionosuksiensa määrää lisäten ja kuntien valtionosuutta vähentäen. Varausta koskevan päätöksen tehneen Päijät-Hämeen hyvinvointialueen voidaan katsoa olleen esteellinen varauspäätöksen tekemiseen, koska kirjauksesta on ollut suoraan organisaatiolle odotettavissa merkittävää etua. Päätöksentekijän

puolueettomuus on oikeuskäytännön ja oikeusturvan näkökulmasta keskeisimpiä oikeusperiaatteita, joita olisi tullut noudattaa myös hyvinvointialueiden päätöksenteossa.

2. Selvitys kuntayhtymän varauksen perusteena olevien kustannusten todellisesta määrästä tämänhetkisen tiedon tai arvion mukaan

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymällä ei ole ollut kuntayhtymän toiminnan päättyessä 31.12.2022 mitään sopimusta tai neuvottelutulosta palkkojen harmonisoinnista, vaan asiasta on sovittu 1.1.2023 jälkeen.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue ei ole toimittanut Lahden kaupungille sopimusta, joka osoittaisi palkkaharmonisoinnin toteutuneet kustannukset. Lahden kaupunki on saanut 4.10.2023 hyvinvointialueelta alustavat arviot palkkojen harmonisointikustannuksista jäsenkunnittain.

Alustavien arvioiden mukaan kustannukset ovat

v. 2020 yhteensä 8,0 milj. euroa, josta Lahden kaupungin osuus on 4,8 milj. euroa

v. 2021 yhteensä 15,0 milj. euroa, josta Lahden kaupungin osuus on 9,1 milj. euroa

v. 2022 yhteensä 12,4 milj. euroa, josta Lahden kaupungin osuus on 7,5 milj. euroa.

Lahden kaupunki ei ole tietoinen luonnoslaskelman oikeellisuudesta tai em. ilmaistujen kuntakohtaisten laskelmien tai kohdennusten perusteista. Kaupungille ei myöskään ole esitetty yksityiskohtaisia laskelmia tai tositteita luonnoslaskelman perusteista.

Lahden kaupunki on kiistänyt palkkaharmonisoinnin perusteet kaupunginhallituksen päätöksissä 28.11.2022 § 427, 29.5.2023 § 188, 30.10.2023 § 345 ja 4.3.2024 § 91 sekä kaupunginvaltuuston päätöksessä 12.6.2023 § 65.

3. Selvitys syistä, jotka ovat johtaneet mahdolliseen palkkaharmonisaatiosta tehdyn varauksen ja toteuman erotukseen

Lahden kaupunki ei ole ollut osallisena tämän asiakokonaisuuden valmistelussa tai päätöksenteossa. Lahden kaupungilla ei ole tiedossaan perustelaskelmia varauksen tai sopimuksen osalta. Kaupunki ei siis ole tietoinen kysytystä asiasta.

4. Selvitys siitä, minä vuonna tehtyä työtä palkkaharmonisaatiokustannus koskee (suoriteperuste) ja voidaanko uuden tiedon valossa todeta korvauksen jaksottuvan suoriteperusteella useammalle vuodelle

Lahden kaupunki ei ole saanut tietoonsa asiaa koskevia yksityiskohtia.

5. Selvitys varauksen kuntakohtaisesta jakautumisesta perussopimuksen mukaisesti erityisesti huomioiden ne kunnat, jotka ovat järjestäneet sosiaali- ja perusterveydenhuollon itse

Perussopimus toteaa alijäämien kattamisesta seuraavaa:

Jos on nähtävissä, että yhtymätasoisesti on syntymässä alijäämää, estetään alijäämän syntyminen ensisijaisesti yhtymän toimintaa sopeuttamalla.

Mikäli alijäämää syntyy, alijäämä katetaan tilinpäätöksen yhteydessä siten,

että kustannus kohdistuu kullekin jäsenkunnalle sen tilinpäätösvuoden palvelukäytön suhteessa.

Lahden kaupunki katsoo, että se ei ole osallinen varauksen valmisteluun eikä kaupungin hallussa ole tietoja, joilla laskelmien oikeellisuus voitaisiin varmentaa.

Lahden kaupungille tulee varata oikeus ottaa kantaa hyvinvointialueelta pyydettyyn lausuntoon ja siinä esitettyihin tietoihin ennen valtiovarainministeriön päätöstä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: sähköpostilla valtiovarainministeriö: kirjaamo.vm@gov.fi ja roosa.valkama@gov.fi

Ote: talousjohtaja viimeistään 2.5.2024

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 12

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 165, § 166, § 167, § 168, § 169, § 171, § 172, § 173, § 174, § 175, § 178, § 179, § 180, § 181, § 182, § 183

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 170, § 176, § 177

nro 12

Lahden kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahden kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs,

Aleksanterinkatu 18

Lahti-Pisteen aukioloaika: 8.00–18.00, **oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä oikaisuvaatimus on jätettävä kuitenkin kirjaamon (= viraston) aukioloaikana eli klo 15.00 mennessä**, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 12

puh. 03 814 2214

Sähköposti: kirjaamo(at)lahti.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 12

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä.
Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille
oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.